

T.C.

**İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BÖLÜMÜ**

**AB GENÇLİK POLİTİKALARI VE TÜRKİYE'DEKİ GENÇ
NÜFUS İÇİN BU KONUDA YAPILAN ÇALIŞMALAR**

Yüksek Lisans Tezi

BEGÜM SATICI

145150113

DANIŞMAN ADI

DOÇ. DR. SEDA ÜNSAR

İSTANBUL, 2018

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BÖLÜMÜ

**AB GENÇLİK POLİTİKALARI VE TÜRKİYE'DEKİ
GENÇ NÜFUS İÇİN BU KONUDA YAPILAN
ÇALIŞMALAR**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan: **Begüm SATICI**

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum "AB Gençlik Politikaları Ve Türkiye'deki Genç Nüfus İçin Bu Konuda Yapılan Çalışmalar" başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Begüm SATICI

ONAY

Tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece İstanbul Arel yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Teziminyıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Begüm SATICI

ÖZET

AB GENÇLİK POLİTİKALARI VE TÜRKİYE'DEKİ GENÇ NÜFUS İÇİN BU KONUDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Begüm SATICI

Yüksek Lisans Tezi, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Seda ÜNSAR

Şubat, 2018 - 57 sayfa

Bu tez çalışmasında Avrupa Birliği'nin gençlik politikaları ile Türkiye'deki genç nüfus için bu konuda yapılan çalışmalar hakkında detaylı bilgiler verilecektir. Çalışmanın ilk bölümünde gençlik kavramı tanımlanacak ve ulusal gençlik politikaları, Türkiye'deki genç nüfusun karakteristik özellikleri, Türkiye'de uygulanan gençlik politikası ile çalışmaları, gençlere dair faaliyette bulunan organlar ve kurumlardan bahsedilecektir. Çalışmanın ikinci bölümünde AB gençlik politikaları araştırılacak olup Avrupa'da yaşayan genç nüfus için yapılan uluslararası çapta organizasyonların çalışmaları ve gençlik faaliyetlerinin çeşitli alanlarda ve kavramlarda ne boyutta olduğu incelenecektir. Çalışmanın son bölümünde AB gençlik politikalarının Türk genç nüfusu üzerindeki etkileri tartışılacaktır. Bu çalışmaların Türkiye'de nasıl uygulandığı, uyum analizi karşılaştırmalar ve örnekler halinde gözden geçirilecektir. AB'nin aldığı ve gençleri ilgilendiren kararlar; eğitim, sağlık, spor, kültür başlıkları altında incelenmektedir ve Avrupa organizasyonları tarafından gelen desteklerle işbirliği ve uyumun sağlanmasına önem verilmektedir. Türkiye de bir AB üye devleti olma yolunda istikrarla çalışmalarına devam etmekte, AB gençlik politikalarına uyum sağlamaya çalışmaktadır. Türkiye'de gençlik faaliyetlerinin AB ile paralel işleyip işlemediğini farklı başlıklarda detaylı bir şekilde analiz edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: AB Gençlik Politikaları, Türkiye Gençlik Politikaları, Gençlere Yönelik Faaliyetler.

ABSTRACT

EU YOUTH POLICY AND WORKS OF IT FOR YOUNG PEOPLE IN TURKEY

Begüm SATICI

Master Thesis, International Relations

Supervisor: Doç. Dr. Seda ÜNSAR

Feb, 2018 - 57 pages

In this thesis project, detailed information will be given about European Union youth policies and studies on the young population in Turkey. In the first chapter of the project, youth concept will be identified and national youth policies, characteristic features of Turkish young population, youth policies and studies in Turkey, organizations and foundations that concern young people will be analyzed. In the second chapter of the project, EU youth policies will be researched and studies for young population living in Europe, studies of other international organizations, dimensions of youth activities in various fields will be examined. In the last chapter, the impact of EU youth policies over Turkish youth will be discussed. How these studies were applied in Turkey will be reviewed by correspondence analysis, comparisons, and samples. On EU decisions in such fields as education, health, sports, and culture that concern the youth; EU youth policies and other organizations' support and cooperation are too important. Turkey, on the path of becoming a member state of the EU, tries to comply with the EU youth policies. At the end of the thesis, we will have analyzed the youth activities in Turkey under various headings and see whether or not they comply with the EU processes.

Key Words: EU Youth Policies, Turkey Youth Policies, Activities for Youngs.

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında Avrupa Birliği'nin gençlere dair yürüttüğü çalışma ve programlardan biri olan gençlik politikaları ve Türkiye'de yaşayan genç nüfus için bu alanda yapılan çalışmalar anlatılmaya çalışılmıştır. Gençlik ve spor bakanlığı ile bu alanda faaliyet gösteren kurumların AB ile ortak çalışmalarından ve hem Avrupa'da hem de Türkiye'de bu kurumların faaliyetlerinden, işlevlerinden somut örnekler ile bahsedilecektir.

Öncelikle, tez konumu seçerken bana yardımcı olan danışmanım Doç. Dr. Seda Ünsar'a teşekkürlerimi sunarım. Kaynak taramamda ve bulmamda emeği geçen herkese, bu süreçte başından sonuna kadar bana destek olan sevgili annem Habibe Zeynep Satıcı ve kız kardeşim Berrak Satıcı'ya teşekkürlerimi bir borç bilirim. Manevi desteklerinden dolayı çok sevgili arkadaşlarım Dr. Nazlı Uçunoğlu, Fahir Memik ve Merve Gülçin Güleç'e çok teşekkür ederim.

İstanbul, Mart 2018

Begüm SATICI

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
TABLolar LİSTESİ.....	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ	vii
KISALTMALAR.....	viii

1. BÖLÜM

GİRİŞ

2. BÖLÜM

GENÇLİK KAVRAMI ve ULUSAL GENÇLİK POLİTİKALARI

2.1. Toplumlarda Gençlik Kavramı ve Gençlik Politikasının Tanımı	3
2.2. Türkiye'deki Genç Nüfusun Karakteristik Özellikleri.....	6
2.3. Türkiye'de Uygulanan Gençlik Politikaları ve Çalışmaları.....	8
2.3.1. Gençlik ve Spor Bakanlığı Proje ve Faaliyetleri	10
2.4. Erasmus Programının Türkiye'deki Önemi	13

3. BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ GENÇLİK POLİTİKALARI

3.1. Eğitim, Spor, Kültür Alanında AB Gençlik Programları.....	15
3.2. Uluslararası Çapta Gençlik Politikalarına Genel Bakış (Avrupa Konseyi, Birleşmiş Milletler).....	19
3.3. Avrupa’da Gençlere Verilen Değer ve Genç Nüfus İçin Yapılan Çalışmalar	22
3.3.1. Sosyal ve Siyasi Alandaki Gençlik Politikaları.....	25

4. BÖLÜM

AB GENÇLİK POLİTİKALARININ TÜRK GENÇ NÜFUSU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

4.1. AB Ülkeleri Genç Nüfusu ile Türk Genç Nüfusunun Karşılaştırılması	28
4.2. Türkiye’de Uygulanan AB Gençlik Çalışmalarından Örnekler.....	32

5. BÖLÜM

TÜRKİYE’DE UYGULANAN GENÇLİK ÇALIŞMALARINI TİPOLOJİSİ

5.1. AB Bakanlığı Gençlik Projeleri	41
5.2. Erasmus	43
5.3. Avrupa’da Uygulanan Gençlik Politikalarının Türkiye’deki Yankıları	46

6. BÖLÜM

SONUÇ

KAYNAKÇA.....	54
ÖZGEÇMİŞ	57

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1: Hayat Boyu Öğrenme Programına Katılan Ülkeler.....	17
Tablo 3.2: Avrupa Konseyi Gençlik Politikaları Örgütlenmesi.....	20
Tablo 3.3: Gençlik Politikası Tipolojisi.....	24
Tablo 4.1: Bazı AB Ülkeleri ve Türkiye'nin Yaş Dağılımı.....	29
Tablo 4.2: Bazı AB Ülkeleri ve Türkiye'nin 0-14 Arası Yaş Dağılımı.....	30
Tablo 4.3: Bazı AB Ülkeleri ve Türkiye'nin 15-24 Arası Yaş Dağılımı.....	31
Tablo 4.4: Bazı AB Ülkeleri ve Türkiye'nin 25-49 Arası Yaş Dağılımı.....	37
Tablo 4.5: Gençlerin Gelişimsel Süreçleri ve Politika Düzenlemeleri	38

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 4.1: Genç Nüfus Oranları	38
--------------------------------------	----

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
BM	: Birleşmiş Milletler
CEDEFOP	: Avrupa Mesleki Eğitimi Geliştirme Merkezi
EFTA	: Avrupa Serbest Ticaret Birliği
GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
GSGM	: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
GSYİH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
ILO	: Uluslararası Çalışma Örgütü
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TOG	: Toplum Gönüllüleri Vakfı
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Dünyada en güçlü bölgesel bütünleşmelerden biri olan Avrupa Birliği, yirmi sekiz ülkeyi kapsamakta ve üye ülkelerin her alanda var olan ve ortaya çıkabilecek sorunlarına çare aramaktadır. AB'ye üye olma yolunda adaylığını koruyan ve bu yolda istikrarla ilerleyen Türkiye de AB'nin gerektirdiği düzenlemeleri kendi içinde sürdürmektedir. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde genç nüfus oranı daha fazladır. Bu toplumlarda gençlere verilen değer daha büyüktür ve genç nüfus için yapılan iyileştirmeler daha fazladır.

Avrupa Birliği, üzerine düşen her konuda bilinçli ve istikrarlı çalışmalar yürüten bir kurumdur. Gençlere yönelik politikalarında da bunu göstermektedir. 15-24 yaş aralığını kapsayan genç nesil için yapılan çalışmalar Avrupa Birliği ülkelerinde son hızla sürmektedir. Türkiye'de de AB üyelik sürecinde bu konuya dikkat çekilmektedir. AB'de genç nüfus için istihdam çalışmaları düzenli olarak büyüyerek devam etmekte iken Türkiye'de de genç nüfus için işsizlik sorununa çeşitli çözümler üretilmektedir.

Gençlerin yetişkinlik dönemine hazırlık yapması, kişisel durumları ile içinde buldukları sosyokültürel yapıyı bağdaştırması, fiziksel, duygusal ve zihinsel gelişimlerini tamamlamaları gerekmektedir. Bu bağlamda, modern batılı toplumlarda gençlik dönemi daha uzun bir döneme yayılmıştır. Bir AB üyesi adayı olan Türkiye'de bu konuyla ilgili çeşitli düşünceler ve sorunlar vuku bulmuştur. Kendine özgü bir kültüre sahip olan gençler, kendilerini özgürce ifade etmek istemekte ve kimliklerini kazanmaktadır. Türkiye'deki ilk gençlik hareketleri; İstanbul Bağdat Caddesi gençliği ve Ankara Tunalı Hilmi Caddesi gençliği akımlarıdır.

Bu bağlamda çalışmanın ikinci bölümünde; gençlik kavramı ve ulusal gençlik politikaları üzerinde durulacaktır. Bu başlık altında; toplumlarda gençlik Kavramı ve gençlik politikasının tanımı, Türkiye'deki genç nüfusun karakteristik özellikleri, Türkiye'de uygulanan gençlik politikaları ve çalışmaları, Gençlik ve Spor Bakanlığı proje ve faaliyetleri, Erasmus programının Türkiye'deki önemi üzerinde durulacaktır.

Çalışmanın sonraki bölümünde ise Avrupa birliği gençlik politikaları irdelenecektir. Bu başlık altında durulacak esas unsurlar ise, eğitim, spor, kültür alanında ab gençlik programları, uluslararası çapta gençlik politikalarına genel bakış (Avrupa Konseyi, Birleşmiş Milletler), Avrupa'da gençlere verilen değer ve genç nüfus için yapılan çalışmalardır.

Çalışmanın son bölümünde ise; Avrupa Birliği (AB) gençlik politikalarının Türk genç nüfusu üzerindeki etkileri üzerinde durulacak ve bu kapsamda; birliğe üye ülkelerin genç nüfusu ile ülkemizin genç nüfusunun karşılaştırılması, Türkiye'de uygulanan AB gençlik çalışmalarından örnekler ve Avrupa'da uygulanan gençlik politikalarının Türkiye'deki yankıları irdelenecektir.

2. BÖLÜM

GENÇLİK KAVRAMI ve ULUSAL GENÇLİK POLİTİKALARI

Bu bölümde ulusal, yerel ve bölgesel düzeyde toplumun en önemli halkası olan gençlik üzerine tartışılacaktır. Genç nüfusun Türkiye'deki tanımı, özellikleri, Türkiye'de gençlere yönelik çalışmalar, politikalar, bakanlık projeleri anlatılacaktır.

2.1. Toplumlarda Gençlik Kavramı ve Gençlik Politikasının Tanımı

Gençlik kelimesi her ülkede de değişik şekilde tanımlanır, işte gençlik politikaları da bu tanıma göre şekillenmektedir. Bir araştırmacıya göre genç; okul içinde ve okul dışında aldığı eğitim sayesinde içerisinde bulunacağı ortamda toplumda karşılaştığı problemler ile o problemleri çözebilecek altyapısı olan, eğitimi ve özgüveni ile sistemi bilen umut dolu, toplumda ki kazanmış olduğu konumunu yükseltmeyi hedefleyen, tüketim hacmi oldukça fazla ve kendisini tükettiği şeyler vasıtasıyla tanımlayan dinamik insandır (İnanır, 2005).

Birleşmiş Milletler ise gençlik tanımını yaşa göre yapmaktadır. 15-24 yaş arası her vatandaş genç sayılır. Bilimsel çevreler de bu tanıma genel de yaşa göre yapmaktadır. Yani Avrupa ve dünyada ki her ülke de bu yaş aralıkları farklı olabilir. Mesela; Avusturya'da 'genç' tanımında ki kişiler 13-30 yaş arasındakiler iken, Fransa'da 15-26, Belçika'da 0-25, Birleşik Krallık'da 11-25 olarak tanımlanır.

Türkiye’de Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın kararı üzerine gençlik tanımı biyolojik etkenlerden çok sosyolojik ölçütlerle kavranmıştır. Türkiye’de ortalama olarak 20 milyon kadar genç yaşamaktadır. Bu da toplam nüfusun %27’sine denk gelmektedir. Dünya nüfusunun giderek yaşlandığı göz önüne alınırsa, genç nüfusun toplumdaki politikaları yakından ilgilendirdiği düşünülebilir. Bu nedenle gençlik politikalarına her toplumda, özellikle AB ülkelerinde önem verilmektedir.

Gençleri kaynak olarak temel alan Avrupa Birliği ulusal gençlik politikaları, gençleri etkileyen konularla ilgili alınan kararlarda ve yapılan çalışmalarda sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte faal şekilde katılımlarını sağlar. İlgili kurumlarla beraber yürütülen bütünsel politikalar üye devletlerin geliştirmesine de destek verir.

İlk ulusal gençlik politikası, Finlandiya’da 1997 yılında ortaya çıkmıştır. Her ülkenin ulusal politikası kendi kültürel bakımdan kendine hastır. Bu anlamda gençlik politikası , hükümetlerin ülkesinde ki genç nüfus için en iyi şartları, standart ve olanakları garanti altına aldığı bir güvence ve uygulamadır (Yılmaz, 2013:6).

Gençlik, bir ülkenin kalkınmasını ve ilerlemesini sağlayacak olan nüfustur. Gelecek nesilleri de yetiştirecek olan onlardır ve ülkenin temelinde ilerlemesini sağlar. Gençlik politikasının dünyada kabul gören beş temel unsuru vardır. Yetkinlik, kapasite, kapsam, işbirliği ve maliyetler.

Yetkinlik; mesleki eğitim ve kalifiye eleman yetiştirmekle ilgilidir.

Kapasite; hükümet ve ilgili kuruluşların görev, yetki ve ilişkileridir.

Kapsam; içinde bulunulan coğrafi ve fiziki bölge, sosyal gruplar ve siyasi etki alanıdır.

İşbirliği; koordinasyon ve bütünlüğü sağlamaktır.

Maliyetler ise maddi, manevi ve fiziki kaynak ihtiyaçlarıdır.

Genç olmak her toplumda farklı tanımlanır. Zaman, mekân, sosyal ve ekonomik statülere göre bu kavram değişebilir. Örneğin 1955 yılında bir köyde genç olmakla, 2018 yılında İstanbul'da genç olmak çok farklıdır. Bir tarafta eğitim göremeyen, tarlada ya da bağ bahçe de sürekli çalışmak zorunda kalan bir genç, diğer taraftaysa elinde her türlü imkanı olan, rahat yetişen bir genç var.

Sanayileşmeye bağlı olarak artan mesleki nitelikler, işbölümü ve istihdam artışı, eğitilmiş işgücünü doğurmuştur. Böylece geleneksel dönemde ergen ve gençler olarak tanımlanan küçük yetişkinler toplumlarda başlıca tanımlanmaya ve bu kişilere yoğunlaşmaya başlanmıştır. Yani, genç nüfus ilk olarak devrin değişip işgücünün büyümesiyle birlikte tanımlanmıştır.

Genç tüketici bireyler üretim sürecine dahil edilmeye başlanmış, bilişsel performans ve donanıma sahip bir nüfustur. Her toplumda çocuklukla yetişkinlik arasındaki dönem farklı şekilde gelişir. Örneğin; Türkiye'de doğu illerinde çocuklar yetişkinliğe, ergenlik ve ilk gençlik yıllarını yaşamadan daha çabuk geçerler. Batı illerinde ise ergenlik ve ilk gençlik dönemlerini yaşayıp geçerler. Bu da demek oluyor ki tüm bunlar toplumun ekonomik, sosyal, politik ve çevresel özellikleriyle bağlantılıdır.

Gençlerin yetişkinlik dönemine hazırlık yaparken; kişisel durumları ve içinde buldukları sosyokültürel yapıyla ilişkilendirilmesi, fiziksel, duygusal ve zihinsel gelişimlerini tamamlamaları gerekmektedir.

Bu anlamda, batılı modern toplumlarda gençlik dönemi daha uzun bir zamana yayılmıştır. Bir AB aday üye ülkesi olan Türkiye'de bu konuyla ilgili değişik düşünceler ve problemler meydana gelmiştir. Kendine has bir kültüre sahip olan gençler, kendilerini özgürce ifade etmek istemekte ve kimliklerini kazanmaktadır. Türkiye'deki ilk gençlik hareketleri; İstanbul Bağdat Caddesi gençliği ve Ankara Tunalı Hilmi Caddesi gençliği akımlarıdır (Şahin, 2005).

Son yıllarda ülke politikalarında yaşanan refah, gençlik çalışmalarına yeni yaklaşımlar getirmiştir. Avrupa ülkelerinde gençlik politikaları kendine önemli bir yer edinmiştir. Batı Avrupa ve Amerika'da genç nesil üzerine yapılan çalışmalarda popüler kültür üzerine düşünülmüştür. Bununla beraber

ülke siyasetinde önemli bir yer edinen gençlik çalışmaları, gençlik politikaları olarak ortaya çıkmıştır.

2.2. Türkiye'deki Genç Nüfusun Karakteristik Özellikleri

2016 yılında Türkiye'de toplam nüfusun %16'sını 15-24 yaş grubundaki genç nüfus oluşturmaktadır. 13 milyon genç vatandaşa ev sahipliği yapmakta olan Türkiye, bu konuda birçok gelişmiş ülkeden öndedir. OECD ülkelerinde bu oran %35 civarındadır. Okullaşma oranı erkeklerde %60 oranında iken kızlarda %52 civarındadır. Ortaöğretimde %85'e varan genç nüfus eğitim oranı, üniversite eğitiminde %35'e düşmüştür.

15-24 yaş arasında 13 milyon ve genel genç nüfusta 20 milyonu aşan bir ülkede gençler için yapılan düzenlemeler ve yürütülen politikalarda kamuoyunun ve Avrupa Birliği'nin dikkatini çekmektedir. Öte yandan, Türkiye'nin genç nüfus oranı hızla büyürken, toplumsal yetersizlik ve eksikliklerin de var olduğu görülmektedir. Türkiye'de, bölgelere, illere, hatta iller içerisinde yerleşmelere göre bile yaş yapısının farklılaştığı görülebilir. Türkiye'de genç nüfus oranı batıdan doğuya doğru artış göstermektedir. Çünkü doğurganlık seviyesi doğu illerinde daha yüksektir. Bilinçsizlik, eğitimsizlik, sosyal anlamda geri kalma gibi nedenler bu durumun cevabıdır.

TÜİK 2015 verilerine göre genç nüfus oranının en yüksek olduğu il %26,6 ile Hakkari. Onu %24,2 ile Şırnak ve %23 ile Siirt izliyor. Genç nüfus oranının en düşük olduğu iller ise sırasıyla %13,3 ile Muğla, %13,8 ile Sinop, Balıkesir, Zonguldak ve %14,3 ile İzmir (TÜİK, 2016).

Türkiye'nin nüfusu içinde en geniş yaş grubu 15-19 yaş grubudur. Onu 10-14 yaş grubu takip etmektedir. Türkiye'de genç nüfus, doğu illeri başta olmak üzere ağırlıklı olarak kentlerde yaşamaktadır. Türkiye, dünyada genç nüfus oranı en yüksek olan ülkelere biridir. TÜİK araştırmalarına göre, Türkiye 2025 yılında genç nüfus oranı en yüksek olan ülke durumuna gelecektir.

15-24 yaş grubu gençlerin okuma yazma bilme oranı yıllar geçtikçe artmıştır. Ülkemizde üniversiteye giden kadınların oranı ise %24'tür. Genç nüfusun yaklaşık %29'u sosyal güvenceye sahip değildir. Ülkelerin ortalama geliri baz alınarak yapılan araştırmalarda Türkiye'de yoksul genç oranının da %26 olduğu anlaşılmıştır.

Eğitim öğretim, kredi ve öğrenci yurdu gibi ihtiyaçlar %44 oranında arz talep dengesine sahiptir. Ancak Türkiye'de öğrencilere verilen devlet desteği çok düşüktür. İş ve meslek sahibi olmak için İŞKUR'a başvuran gençlerden yaş ve cinsiyete göre işe alımlar şu şekilde olmaktadır. 15-19 yaş grubunda kadınlar %8, erkekler %12; 20-24 yaş grubunda kadınlar %10, erkekler %15 oranında işe alınmıştır.

Türkiye'de ortaöğretim ve yükseköğretimde okul ve eğitim kurumu sayısının artmasıyla öğrenci yüzdesi ve okullaşma oranı da artmıştır. Gençlerin %63'ü ailesiyle birlikte, %20'si eşiyle kendi evinde, %5'i bekar ve kendi evinde, %5'i bekar ve arkadaşlarıyla birlikte, %3.5'i yurtlarda ve %2'si akrabalarıyla birlikte yaşamaktadır. Bu nüfusun yaklaşık %20'sinde hiçbir sosyal güvence yoktur. Birçoğu yabancı dil bilmemektedir.

Avrupalı ve Amerikalı gençlere oranla Türkiye'de gençlerin yurtdışına çıkma oranı oldukça düşüktür. Bu oran, %10'da kalmıştır. Yurtdışına çıkan gençlerin oranı %14'lük oranla en fazla Akdeniz Bölgesi'nde olmuştur. Onu ikinci sırada İstanbul takip etmiş ve %6'lık oranla Doğu Anadolu son sırada yer almıştır.

Genç nüfusun yurtdışına çıkma amaçlarının başında %60 ile birinci sırada turistik nedenleri görebiliriz. %20 oranda iş, %15 oranda eğitim sebebiyle gençlerimiz yurtdışına gitmektedir. Buna ek olarak dergi, kitap ve gazete okuyan gençlerin oranı da oldukça düşük çıkmıştır. Genç toplumun %20'si henüz internet kullanamamaktadır (TÜİK, 2016).

2.3. Türkiye’de Uygulanan Gençlik Politikaları ve Çalışmaları

12-17 yaşlarını kapsayan ilk ergenlik döneminde vatandaşlık, eğitim ve mesleki eğitim, sosyal risklerin önlenmesi yürütülmekte, 18-24 yaşlarını kapsayan ergenlik ve ilk gençlik döneminde ise kurumsal katılım, vatandaşlık, yaşam yönetimi, risk önleme ve istihdam politikası ile bütünleşme politikaları yürütülmektedir. Türkiye’de toplumsal yapının ve yasal kurumların genç nüfusa bakışında, gençliğin katılımı ve temsiline önem verildiğini görebiliriz.

Bunun en güzel örneği Gençlik Haftası, 23 Nisan Çocuk Bayramı ve 19 Mayıs Gençlik Bayramları’nda yapılan etkinliklerdir. Diğer yandan Türkiye’de henüz gençlik politikalarına karşı tam bir koordinasyon sağlanamamıştır. Gençlerle ilgili politik düzenlemeleri yapabilecek ilk ve en önemli kurum Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ve Gençlik ve Spor Bakanlığı’dır.

Türkiye’de gençlerin sosyal ve siyasi olan yerel katılımını sağlayacak vizyonlar ve bu vizyon çerçevesinde oluşturulacak bir sisteme ihtiyaç duyulmaktadır. Gençlik gelişimi ve toplum kalkınması dahilinde, katılım olabildiğince erken yaşlarda başlamalıdır. Katılımın sağlanması için kolay ulaşılabilir, destekleyici bir sistem kurulmalıdır (Değirmencioğlu ve Acar, 2006).

Türkiye’de yükseköğretimde olan gençlere destek sağlayan kurum Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu’dur (YURTKUR). YURTKUR, burs ve kredi olmak üzere 2 destek mekanizması sağlamaktadır. Türkiye’de devlet tarafından verilen hizmetler, gençlerin özerk yurttaşlar olmasını sağlamamaktadır. Bu sebeple ailelere önemli bir görev düşmektedir.

Türkiye’de gençleri merkezi ve yerel yönetimlerde yapısal ve toplumsal uyumsuzluklardan dolayı oldukça nadir görmekteyiz. Türkiye’de gençler 25 yaşında vekil seçilebilmekte ancak daha küçük yaşlarda seçmen olabilmektedirler. Türkiye’deki kadınların ve genç kadınlar siyasete daha az katılım göstermektedir. Türkiye’de gençlerin işsizlik oranları, Eylül 2013’te % 9,9, 15-24 yaş arasında ise % 19,4 ile yetişkinlerin iki katıdır.

Eğitimde ve sosyal haklarda gelişimler görsek de, ekonomik ve siyasi anlamda gençlere yönelik hak ve çalışmaların geride kaldığını buradan anlayabiliriz. AB’de başlatılıp Türkiye’de de uygulanan Erasmus, Yükseköğretim yapısında değişimler, yabancı dil eğitimi gibi eğitim-ğretim başlıkları, Türkiye’nin Avrupalılaşma sürecindeki en net örneklerdir (elik, 2015).

Türkiye’de gençlik üzerine yapılan çalışma ve faaliyetlere baktığımızda, 1979 yılında İstanbul’da kurulan Gentur ve 1985 yılında Ankara’da kurulan Gençlik Servisleri Merkezi’nin bu alandaki en eski kuruluşlar olduğunu görebiliyoruz. Gençlik sivil çalışmalarını yürüten bu kuruluşlar, farklı branşlarda gönüllü kampları ve uluslararası düzeyde değişim programları düzenlemiştir (Gençlik Servisleri Merkezi, 2017).

Avrupa-Akdeniz Gençlik Eylem Programı 1999’da düzenlenmiştir. 2002 yılında Devlet Planlama Teşkilatı bünyesinde Ulusal Ajans kurulmuş; gençlik çalışmalarının yrtdğ Gençlik Konseyi girişiminde bulunulmuştur. Sivil Toplum Kuruluşları, Meslek Odaları ile Sendikalar, gençlikle ilgili farklı yerlerde toplantı ve etkinliklere katılmıştır. Bu etkinlikler, siyasi partilerin gençlik kollarıyla birleştirilmiştir.

2005 yılından itibaren Gençlik Hizmetleri Daire Başkanlığı, Gençlik Sosyal Girişim Programı’nı yürütmeye başlamıştır. Ayrıca Toplum Gönüllüleri Vakfı genç nüfus için ciddi projeler yürütmekte; üniversitelerin ilgili birimleri akademik çalışmalarda bulunmakta; Habitat ve Gündem 21 Gençlik Derneği sivil gençlik kuruluşları önemli gençlik projelerinde yer almaktadır. Dünya Bankası’nın desteği ile ‘Gençlik Politikaları Geliştirme alışma Grubu’ ve ‘Gençlik ve İstihdam alışma Grubu’, 2006’dan bu yana aktif olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler (TÜİK, 2016).

2.3.1. Gençlik ve Spor Bakanlığı Proje ve Faaliyetleri

Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın aktif gençlik projelerini kısaca özetleyelim.

- Şehirler ve Kültürler Projesi :

81 ilden binlerce genç, hiç gitmedikleri şehirlerde farklı kültürleri tanıma fırsatı buluyor. Yörellerimiz projesi kapsamında özellikle başkenti, İstanbul'u ve ülkenin önde gelen kentlerini öğrenci gruplarına ve gençlere tanıtan bu projede tarihi yerler, turistik mekanlar, yeni şehirler görülüyor. Yeni arkadaşlıklar, gönüllü yardımlaşma gibi çeşitli etkinlik ve aktivitelere yer veriliyor.

- Damla Projesi :

Damla projesinde gönüllü yardımlaşma kampanyaları ve etkinlikleri gençlere aşılanıyor. Üniversitelerden toplanan 40 kişilik bir ekiple yola çıkılıyor. Huzurevleri, engelsiz yaşam merkezleri, köy okulları, ilkokullar, kütüphaneler, göçmenler, şehitlikler, mezarlıklara gidiliyor; aile ziyaretleri ve fidan dikimi yapılıyor.

- Sanayinin Çırakları Geleceğin Yıldızları Projesi :

14-19 yaş arasındaki gençlere sunulan imkânlar doğrultusunda, mesleki eğitim merkezlerinde çıraklık eğitimleri veriliyor. Sportif, sosyal ve kültürel faaliyet alanları temin ediliyor.

- Gençlik Kampları Projesi :

Mavi kamplar ve Yeşil kamplar sayesinde gençlerin bilgi birikimi ve ruhsal zekâları pekiştiriliyor. Çeşitli doğa aktivitelerinde bulunuluyor. Ülkenin dört bir yanındaki güzelliklere şahit olunuyor. Çeşme kampı mavi, İskenderun Ulu çınar kampı yeşil kamp programlarından ikisi. Kamp aktivitelerinden

birkaçı at biniciliği, deniz ve havuz etkinliği, ip parkuru, mini golf, okçuluk, sokak oyunları, rafting, tiyatro ve müzik.

- Son Yarım Asrın Hikâyesi Projesi :

Cumhuriyet ve demokrasi tarihimiz bu projede gençlerimize öğretiliyor. Tarihsel kesitler halinde aktarılan bilgiler, çeşitli üniversitelerin konferans salonlarında uzmanlar tarafından aktarılıyor.

- Genç Mimarlar Projesi :

18-29 yaş arasındaki inşaat, sanat tarihi ve mimarlık bölümü öğrencilerinin katıldığı bu projede gençlere uzman ve akademisyenler tarafından gezilecek yerlerdeki mimari yapılar hakkında detaylı bilgiler veriliyor.

- Genç Gönüllüler Projesi :

Sağlık ve sosyal hizmetler, eğitim, kültür ve turizm, spor, çevre, afet ve acil durum başlıkları altında gençlerimizin gönüllü yardımlaşma etkinliklerine katılımı sağlanıyor. Projede hasta ve yaşlılar ziyaret ediliyor, sokaklar temizleniyor, engellilere yardım götürülüyor.

- Uluslararası Gençlik Akademisi Projesi :

Proje kapsamında yabancı dil, medya ve iletişim, Türk dış politikası, geleceğin aileleri, diksiyon ve hitabet, şehir ve medeniyet, birlikte yaşama kültürü ile sanat dallarında çalışmalar yapılmaktadır.

- Gençlik Projeleri Destek Projesi :

Gençlerin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyen bu proje, gençlerin karar alma ve uygulama süreçlerinde potansiyellerinin fark edilmesine yardımcı olmaktadır.

- 1 Usta 10 Çırak Projesi :

Bu projede gençlerimize Anadolu'da unutulmaya yüz tutan değerlerimiz tanıtılıyor. Aktif gençlik topluma kazandırılırken gelecekte iş imkânı yaratabilecek çeşitli dallarda çıraklık eğitimleri de veriliyor.

- Tematik Gençlik Kampları Projesi :

Yılın belirli tarihlerinde 18-29 yaş arasındaki gençlerimize eğitimler verilmekte olan bu projede kamp sürecinde seracılık ve organik tarım, besicilik ve sütçülük, arıcılık ve meyvecilik dallarında bilgiler ortamında sunulmaktadır.

- Genç Girişimciler Projesi :

Kendi işini kurmak isteyen genç girişimcilerimize bu projeyle destek olunmaktadır. Büyük kentlerin gençlik merkezlerinde KOSGEB işbirliğiyle düzenlenen etkinliklerde eğitim ve sertifika da veriliyor. 30 bin TL'ye kadar işyeri açma amaçlı hibe ve 70 bin TL faizsiz kredi başvuru hakkı tanınıyor.

- Yarının Liderleri Projesi :

Türkiye yönetimine talip olacak genç bireylere liderlik özelliklerinin gelişmesi için Türkiye Öğrenci Konseyi kurulmuştur. Üniversitelerde uygulanmaya başlayan projeye liderler de katılmaktadır. *

*Gençlik ve Spor Bakanlığı gençlik projelerine ait örnekler, bakanlığın internet sitesinden alınmıştır.

2.4. Erasmus Programının Türkiye'deki Önemi

AB'de başlatılıp Türkiye'de de uygulanan Erasmus, Yükseköğretim yapısında değişimler, yabancı dil eğitimi gibi eğitim-öğretim başlıkları, Türkiye'nin Avrupalılaşıma sürecindeki en net örneklerdir. 2014-2020 yılları arasında uygulanmakta olan Erasmus+ Programı ile kişilere, yaş ve eğitim geçmişlerine bakılmaksızın yeni beceriler kazandırılması, onların kişisel gelişimlerinin güçlendirilmesi ve istihdam olanaklarının artırılması amaçlanmaktadır.

Erasmus+ Programı; gençlik, eğitim-öğretim ve spor alanlarını kapsamaktadır. Erasmus+ Programı'na bu adın verilmesindeki ana sebep, kamuoyunda daha fazla tanınan, yurtdışında eğitim ve Avrupa işbirliği ile güçlü bir şekilde özdeşleştirilen önceki Erasmus programının bilinirliğinden faydalanmaktır (UA, 2010).

Erasmus+ Programının Türkiye ve AB ülkeleri arasındaki ilişkileri bir üst seviyeye taşıdığını söylemek de mümkün. Yapılan araştırmalara göre 1987'de başlayan program kapsamında bugün yıllık 300 bin öğrencinin farklı ülkelerde eğitim aldığını söyleyebiliriz. Program Avrupa Birliği tarafından uygulanan en başarılı programlardan biridir, ayrıca Türkiye Ulusal Ajansı tarafından başarıyla uygulanan programa Türkiye 2004'ten bu yana dahil olmuştur (Acar, 2008: 15).

Ayrıca Erasmus+ Programı Jean Monnet, Spor Destekleri gibi alanlara destek vermektedir. Eğitim, staj ve gönüllü çalışmalar gibi faaliyetler konusunda da oldukça etkindir. Yüksek lisansını tamamlamış ve eğitimine yurtdışında devam edecek olan öğrencilerin eğitimlerini finanse etmek için "Kredi (borç) Garanti Programı"nın uygulanmasına imkân sağlayan bir programdır.

Erasmus+, temel amaçlar ve faaliyetler açısından bakıldığında mevcut programdan çok büyük farklılıklar içermiyor. Yani, Erasmus+'ın da ana hedefleri arasında kişilerin becerilerinin ve istihdam edilebilirliğinin

geliştirilmesi, aynı zamanda eğitim - öğretim sistemlerinin modern bir yapıya kavuşturulması yer alıyor.

Fakat bu programların işlevliliğinin artırılması ve daha basit bir yapıya dönüşebilmesi için bazı değişiklikler gerekiyor.

Erasmus+ ile;

Hayat boyu Öğrenme Programları bünyesinde yürütülmüş olan Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius ve Grundtvig programları ile Gençlik Programı'nı ve 5 uluslararası işbirliği programı da (Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink ve Sanayileşmiş Ülkelerle İşbirliği Programı) dâhil edilerek Erasmus+ başlığı altında toplanıyor. Yani bundan böyle önceki programların isimleri yerine, yalnızca Erasmus+ ismi kullanılacak. Böylelikle bölünmüş olan bir yapı yerine, programlar bütünsel bir yapıya sahip olmuştur.

Kısacası Erasmus programı Erasmus+ la beraber AB'nin eğitim konusunda uyguladığı en etkili program olmuştur. Hem kültürel olarak hem gençlerin proje alanlarındaki çalışmalarını desteklemektedir.

3. BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ GENÇLİK POLİTİKALARI

Avrupa Birliği, içinde bulunduğumuz yüzyılda toplumların yükselen değeri gençler için başta eğitim olmak üzere sosyal, politik, ticari, ekonomik, güvenlik ve temel haklar üzerinde kapsamlı çalışmalar yürütmektedir. Birliğin çalışmalarına baktığımızda eğitim başlığının öncelikli olduğunu ve bu konunun ekonomi politikalarıyla ilgisinin olduğunu görebiliriz. Sosyoekonomik gelişmelerle birlikte Avrupalı devletlerde bu konuda büyük bir kalkınma sağlanmaya çalışılmaktadır.

Bu gelişmeler özellikle seksenli yılların başlangıcında yaşanmaya başlanmıştır ve günümüzde çağın gereklilikleri yerine getirilmeye devam edilmektedir. Avrupa kültürü inşa etmeye yönelik Avrupalılaştırma çabaları meyvelerini vermektedir. Çalışmanın bu bölümünde Avrupa Birliği'nin gençlik politikaları farklı başlıklarda incelenecek olup, Birliğe bağlı diğer kurumların uluslararası faaliyetlerinden de söz edilecektir.

3.1. Eğitim, Spor, Kültür Alanında AB Gençlik Programları

Avrupa Birliği'nde eğitim politikaları konusunda aile, yönetici, öğretmen, öğrenci, devlet ve mesleki kuruluşlar büyük önem taşımaktadır. Eğitim politikalarındaki bu hususları gerçekleştirmek amacıyla hukuki girişimde bulunulmuştur. Bu konuda önem arz eden ilk madde, eğitim gören ya da görecek olan genç nüfusun yeteneklerinin iyileştirilmesidir. Avrupa Birliği, eğitim politikalarını Lizbon Zirvesi ve Amsterdam Anlaşması ile açıkça ortaya koymuştur (Aykın ve Oğuz, 2003).

AB eğitim politikaları hususunda, ilerici ve yenilikçi adımlar hedeflemektedir. Bunlar; yurt dışı değişim programları, teknolojik gelişimlerin eğitimde yer alması, akademik ve mesleki açıdan bağlantıların kurulmasıdır.

Genç nüfusun eğitim kalitesinin artırılması ve nitelikli neslin yetiştirilmesi, ülkeler arası rekabetin artırılmasına yönelik çalışmalarla genç bireylerin daha kaliteli bir şekilde yetiştirilmeleri eğitim politikalarının amaçları arasındadır.

Yabancı dil öğrenmenin önemi, yurt içi ve yurt dolaşım serbestisiyle oluşturulmaya ve yurt dışında alınan bu eğitimler sayesinde topluma nitelikli bireyler kazandırılmaya çalışılmıştır.

Ayrıca AB eğitim politikalarında mesleki beceriyi arttırmaya yönelik çalışmalar da gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla yabancı dil öğreniminin artırılması, son teknolojinin izlenmesi, eğitimde işbirliklerinin kurulması, araştırma geliştirme ve kalite kontrol düzeninin oturtulmasına çalışılmaktadır.

Bunlara ek olarak eğitim sistemleri arasında tecrübe ve donanım paylaşımını sağlamaya, gençlere sorumluluk duygusunu aşılama, kültürler arası bilinç kazandırmaya çalışmaktadır. Seksenli yılların başından itibaren, genç nüfusta yaşanan işsizlik ve eğitim problemlerine ağırlık verilmiş ve bu alanda tedbirler alınmaya başlanmıştır. 1986'da kurulan Commet, üniversiteler ile araştırma kurumları arasında güçlü bir işbirliğini başlatmıştır.

Yükseköğretimde öğrenci değişim programı olan Erasmus'un temeli 1987'de atılmıştır. 1988'de geliştirilen program Petra, zorunlu eğitim ve mesleki eğitime katılım mecburiyetini getirmiştir. CEDEFOP, yeni başlatılan programlara ek olarak sistemin çalışmasını temin edecek faaliyetlerde bulunmuştur. Bu dönemde 200'den fazla meslek ortaya çıkmıştır. Meslek profilleri ve diploma almaya hak kazandıran yeterlilikleri belirleyen SEDOC da bu dönemde ortaya çıkmıştır (Demirbaş, 2010).

1993'de toplamda 209 meslek üzerinde karar kılınmıştır. 1990'da sürekli mesleki eğitimin geliştirilmesi için Force Programı başlatılmıştır. Daha sonraları Tek Avrupa Senedi'ndeki yetkiler genişletilmiştir. 1998'de Sorbon

Ortak Deklarasyonu ile uluslararası eğitim sisteminin tüm detayları tartışılarak bir netlik kazandırılmış, bu işbirliği Almanya, İtalya, Fransa ve Birleşik Krallık tarafından açıklanmıştır.

Avrupa Yükseköğretim çalışmalarının başlatıldığı 1999 Bologna Bildirgesi'ne 2001'de Türkiye de resmen katılmıştır. Eğitimde değişim programlarının yolunda gitmesi için 2009'da Avrupa Kredi Sistemi kurulmuştur. Avrupa Birliği eğitim programları 4 grupta toplanabilir: Sokrates Programı, Avrupa İçin Gençlik Programı, Tempus ve Leonardo da Vinci Programı (Özaşık, 2007).

AB'nin gençlik çalışmalarıyla ilgili en önemli adımlarından biri de 'Hayat Boyu Öğrenme' projesi olmuştur. 1973'teki Janne raporunun ardından 1991'de yayınlanan hayat boyu öğrenme, günümüzdeki AB gençlik politikalarının temel ilkesidir ve Avrupa Topluluğu Yükseköğretim Bildirisi ile Avrupa Topluluğu'nda Açık-Uzaktan Eğitim Bildirisi'nde sözü edilmiştir. Sürekli eğitimle ilgili ilk rapor, 1993'te hazırlanan Yeşil Bültendir. Diğer rapor ise, komisyon kararı olan 1995 tarihli Beyaz Bültendir. Örgün, yaygın ve informal eğitim süreçleri de böylece ortaya çıkmıştır (Öztürk, 2009).

Tablo 3.1: Hayat Boyu Öğrenme Programına Katılan Ülkeler

AB Üyesi Ülkeler	Almanya, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, GKRY, Hollanda, İngiltere, İspanya, İrlanda, İsveç, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovak Cumhuriyeti, Slovenya, Yunanistan
EFTA ve EEA Üyeleri	İzlanda, Lihtenştayn, Norveç
Aday Ülkeler	Türkiye

Kaynak: Can Mindek (2007) Hayat boyu Öğrenme Programı, İktisadi Kalkınma Vakfı Yay. İstanbul.

Avrupa Birliği kurulduğu yıldı beri genç nüfusla ilgili çeşitli yasa ve yönetmelikler çıkarmıştır. 1963'de mesleki eğitim konusunda ortak politikalar belirleyen AB, 1977'de Berlin'de Avrupa Eğitim Kalkınma Merkezi'ni açmıştır. 1975'de Hayat ve Çalışma Şartlarının Düzeltilmesi İçin Avrupa Vakfı sosyal politikaların belirlenmesine yardımcı olmuştur.

Sonraki dönemde Maastricht Anlaşması'nın eğitim ve istihdamla ilgili maddelerini düzenleyerek gençlikle alakalı mesleki eğitim ve istihdam konularına ağırlık vermiştir.

Üretkenliğin ve Avrupa ekonomisindeki rekabeti artırmanın temellerini içeren ve bilgi toplumuna değinen 'Beyaz Kitap', AB'nin gençlik politikaları çalışmalarının ilk ürünüdür. Bu çalışma, Brüksel Zirvesi'nin sonucunda ortaya çıkmıştır. 1995 yılının eğitim öğretim döneminde yayınlanmaya başlamıştır.

Benzeri Türkiye'de de uygulanan bir AB gençlik projesi de Youth (Avrupa İçin Gençlik Programı) projesidir. Onu diğer programlardan ayıran özellik ise hem eğitime hem de diğer alanlara yönelmesidir.

Gençlik buluşmaları ve değişimleri, Avrupa gönüllü hizmeti, gençlik girişimleri, ortak eylemler ve destek faaliyetler (İş ve fizibilite eğitimleri, seminerler, geziler, eğitim kursları, yaratıcılık ve enformasyon) bu programın içerisinde yer almaktadır. Bu programa yaratıcı bir fikri olan 15-25 yaş arasındaki tüm gençler katılabilmektedir.

AB gençlik politikalarında yer alan Gençlik Programı daha geniş kapsamlı olarak karşımıza çıkar. Bu programa Türkiye'de dâhildir. Program, 2007-2013 yılları arasında geçerli olmuştur (Çelik, 2015).

Program, 13-30 yaş grubu gençlere yöneliktir ve gençlerin uluslararası ya da yerel projeler geliştirmelerine, AB ülkelerinde gerçekleştirilen etkinliklere katılmalarına ve Türkiye'de çeşitli etkinlikler geliştirmelerine olanak tanır.

Gençlik Programı şu başlıklara öncelik vermiştir. Yaygın eğitim, Youthpass, Ayrımcılıkla mücadele, Kadın ve erkek eşitliği, Katılımcıların güvenliği ve korunması, Çok dillilik. Programın eğitim ve kültür alanındaki

çalışmalarını Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü ile Bilgi Toplumu ve Medya Genel Müdürlüğü yürütmektedir.

Bu çalışmaları destekleyen Euro-Med ve Eurodesk gençlik platformları, gençlik kuruluşları arasında bağ kurmayı amaçlar. Çeşitli gönüllü kuruluşlarla yürütülen gençlik çalışmalarında spor ve kültürel alanda etkinlikler düzenlenmiştir (EURODESK, 2016).

3.2. Uluslararası Çapta Gençlik Politikalarına Genel Bakış (Avrupa Konseyi ve Birleşmiş Milletler)

Avrupa Birliği'nin örgütlerinden biri olan Avrupa Konseyi de gençlik politikalarına dahil olan çalışmalarda önemli vazifeler üstlenmiştir. Gençliğin çıkarlarını güden gençlik çalışmalarına odaklanan ilk uluslararası örgüt Avrupa Konseyi'dir. İlk eylemi 1972 yılında Strazburg'da bir Avrupa Gençlik Merkezi kurmak olmuştur. Gönüllü sektörü geliştirmek için mali destek sağlamıştır.

Yine aynı sene sivil toplum kuruluşları tarafından yönetilen Avrupa Gençlik Vakfı kuruldu. Doğu Avrupa'da komünizmin çöktüğü 1989 yılında, Avrupa Konseyi, kültürlerarası öğrenme problemine de eğilmiştir. Bu konuya daha fazla odaklanılmasını sağlamıştır. Bu gelişmelerin devamı olan önemli bir olay da 2008 yılında yaşanmıştır.

Avrupa Konseyi Gençlikten Sorumlu Bakanlar Konferansı'nda uzun vadeli işbirliği ve planlar üzerine yoğunlaşmışlardır. Avrupa gençlik politikaları teşvik edilmeye başlanmıştır. Avrupa Gençlik İdare Komitesi de üst düzey devlet temsilcileriyle birlikte destek halinde olmuştur. Gençlik Danışma Konseyi de görevin önemli bir parçası olmuştur.

Tablo 3.2: Avrupa Konseyi Gençlik Politikaları Örgütlenmesi

DEVLETLERARASI SEKTÖR KURULUŞLARI	ORTAK YÖNETİLEN SEKTÖR	SİVİL TOPLUM
Avrupa Gençlik Yönetim Kurulu	Gençlik Kamu Görevlileri ve Gençlik Kuruluşları Ortak Konseyi	Gençlik Danışma Kurulu Gençlik Kuruluşları
	Gençlik Alanında Planlama Komitesi Gençlik Kamu Görevlileri ve Gençlik Kamu Kuruluşları Ağları Karar Alma Kurulu	

Kaynak: Denstad, F. Y. ‘Ulusal Gençlik Stratejisi Nasıl Geliştirilir?’, Gençlik Politikaları Kılavuzu, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Şebeke Gençlerin Katılımı Projesi No:1, Birinci Baskı, 2014, s.29.

Gençlikten Sorumlu Bakanlar Konferansı ilk kez 1985 yılında düzenlendi. Bu buluşma halen 2 ila 4 yılda bir yapılmaktadır. Ayrıca gençlerin yerel ve bölgesel hayata katılımları hakkında çalışmalar son hızla sürdürülmektedir. 2009 yılının başından itibaren Avrupa Konseyi’nin 16 üye ülkesi, uluslararası gençlik politikası incelemesinden geçmiş durumdadır.

Konseyin ana gençlik politikaları eğitim, öğretim, istihdam, emek piyasası, sağlık, barınma, sosyal koruma ve gelir desteği, refah ve aile, ceza yargılaması, spor ve sanat, ulusal savunma ve askerlik hizmeti, değerler ve din alanlarındadır.

Birleşmiş Milletler de Avrupa Birliği gençlik politikalarının çok önemli bir parçası olmuştur. Avrupa Konseyi, ilk gençlik konferansını 1988 yılında

Birleşmiş Milletler Gençlikten Sorumlu Bakanlar ile Lizbon'da gerçekleştirmiştir. Avrupa Konseyi (AK), 2001 yılında gençliğe atıf yapılan 'Beyaz Kitap'ı yayınlamıştır.

Avrupa Komisyonu ile ortak çalışmalar başlatılmıştır. Gençlik politikasının önemli unsurları bu dönemde belirlenmiştir. Bu unsurlar, hayat boyu eğitimle yeteneklerin tanınması, yeni teknolojilere erişim, uzmanlardan öneri ve destek alma, kariyer rehberliği, bilgi, sağlık hizmetleri ve sosyal korumaya erişim, barınma, ücretli işe erişim, hareketlilik, adalet ve gençlik hakları, katılım ve yurttaşlık hakları, kültürel ve sosyal aktiviteler, spor ve açık hava aktiviteleri ve emniyetli bir çevredir.

Gençlik politikalarını Avrupa Birliği bünyesinde görülmemiş yerlere taşıyan önemli araçlardan biri de Avrupa Gençlik Pakti olmuştur. Bu Pakt, büyümeyi ve iş olanaklarını teşvik etmeyi de destekler. Avrupa Gençlik Pakti; istihdam, bütünleşme, sosyal ilerleme, eğitim, öğretim, hareketlilik, aile hayatı ile iş hayatı arasında uyum alanlarında siyasi önlemler almayı uygun görmüştür (Denstad, 2014).

Avrupa Konseyi ile Avrupa Komisyonu, internet tabanlı sanal bir Avrupa Gençlik Politikası Bilgi Merkezi portalı yaratmıştır. Bu merkezde tüm gençler bir araya gelebilmekte, bilgi alışverişi yapılmakta, sağlık ve sosyal alanlarda paylaşımlar gerçekleşmektedir.

Birleşmiş Milletler örgütünün de gençlik politikalarında emeği büyüktür. 1989 tarihli BM Çocuk Hakları Sözleşmesi buna dâhildir. BM, 1985 yılını Uluslararası Gençlik Yılı olarak kabul etmiştir. 1995 yılında uzun vadede geçerli olacak olan Dünya Gençlik Eylem Programını kabul etmiştir. BM üyesi devletler programda misyon sahibidir.

Programda gençleri yakından ilgilendiren şu başlıklar eylem konusudur: Eğitim, İstihdam, Açlık ve Yoksulluk, Madde Bağımlılığı, Çevre, Sağlık, Çocuk Suçluluğu, Kızlar ve Genç Kadınlar, Boş Zaman Faaliyetleri, Gençlerin Toplumsal Hayata ve Siyasi Kararlara Katılımı (Avrupa Info, 2012).

1998 yılında Dünya Gençlik Forumu, Portekiz, Braga'da gerçekleşir. Lizbon'da bakanlar ilk dünya konferansını verir. BM üyesi devletler, gençlerin

yaşam koşullarını iyileştirmek için faaliyette bulunur. Nesiller arası ilişkiler, küreselleşme, bilgi ve iletişim teknolojileri, silahlı çatışmalar, HIV/AIDS başlıkları yeni eylem planı konuları olmuştur.

BM'nin gençlik politikalarıyla ilgili diğer çalışma organları Birleşmiş Milletler Eğitim, Gençlik Eşgüdüm Birimi ile Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)'dur. Ayrıca BM Kalkınma Programı, BM İnsan Yerleşimleri Programı, BM Nüfus Fonu, BM Çevre Programı, BM Uyuşturucu ve Suç Ofisi, Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu (UNICEF), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Uluslararası Göç Örgütü siyasi anlamda genç nüfus için çalışmaktadır (UNICANKARA, 2016)

3.3. Avrupa'da Gençlere Verilen Değer ve Genç Nüfus İçin Yapılan Çalışmalar

Avrupa Birliği, üye ülkelerin de desteğiyle Avrupa Komisyonu ve Avrupa Parlamentosu ile AB Gençlik Programı'nı 2007'de başlatmıştır. Projeye gençlerin Avrupa vatandaşı oldukları bilinci yerleştirilmiş, gençlerin içinde buldukları demokratik hayata katılımları sağlanmıştır.

Avrupa Birliği ve örgütlerinin gençlere verdiği değer neticesinde, yalnızca kendi ülkelerine değil, Avrupalı ülkelerde yaşayan gençler arasında güçlü bir bağın kurulması amaçlanmıştır. Dünya gençliği, Avrupa gönüllü hizmeti, gençlik destek sistemleri kurulmuştur.

Ulusal ajanslar, Avrupa-Akdeniz Platformu, Compass, Youth, SALTO ve Eurodesk projeleri başarıyla yürütülmüştür. Hayat boyu Öğrenme Projesi, Gençlik Programı, Kültür Programı, Yedinci Çerçeve Programı, Progress, Rekabet Edebilirlik ve Yenilik programları AB ülkelerinde ve bir kısmı da Türkiye'de yapılmıştır.

Genç nüfus için yapılan çalışmaların başında eğitim konusu gelir. Genel ve mesleki eğitimde iyileştirmeler yapılmaktadır. Bilgi toplumu yaratmak, gençlere mesleki nitelikler kazandırmak, onlara diploma ve sertifika vermek, iş imkânları ve istihdam alanları yaratmak, sosyal bütünlüğü geliştirmek,

çevrenin gelecek nesiller için korunmasını sağlamak, eğitim öğretim sistemleri arasında işbirliğini sağlamak amaç edinilmiştir.

Avrupa Birliği ülkelerinde yaşayan, Avrupalı gençlerin kendi aralarında her alanda bütünlüğü sağlayabilmeleri bu çalışmalarla teşvik edilmiştir. Sosyal, kültürel, eğitimsel, siyasi, mesleki, teknolojik her alanda faaliyetler yapılmış ve yapılmaktadır.

Gençlik politikaları tipolojisinde 4 ana kurama yer verilmiştir: Evrensel model, korumacı model, merkezi model ve topluluk temelli model. Topluluk temelli model; pozitif düşünce ve durumlardan hariç olarak gençlerin dezavantajlarına yönelmiştir (Gür ve Bahçeci, 2014:17-18).

Topluluk temelli model yapısında sivil toplum kuruluşlarına daha fazla yetki verilir. Gençlerin problem olarak görülmesi, sosyal olarak dışlanması, gençlik döneminin uzaması gibi konulara ağırlık verilir. Hedef grup, sosyal sorunlar yaşayan dezavantaj sahibi genç bireylerden meydana gelir. Şimdi, bir tablo ile gençlik politikaları tipolojisinde yer alan farklı modelleri inceleyelim.

Tablo 3.3: Gençlik Politikası Tipolojisi

Gençlik Politikası Modeli	Ülkeler	Gençlikle İlgili Dominant İmaj	Amaçlar	Sorunlar	Hedef Gruplar	Yaş Grupları
Evrensel Model	Danimarka Finlandiya İzlanda Norveç İsveç	Bir kaynak olarak gençlik	Otonomi Bağımsızlık Kalkınma Siyasi katılım	Gençlerin katılımı	Tüm genç jenerasyon	13/15-25 yaş
Topluluk Temelli Model	İrlanda Birleşik Krallık	Bir sorun olarak gençlik	Sosyal problemlerin önlenmesi Siyasi katılım	Gençliğin uzaması Sosyal dışlanma Gençlerin katılımı	Dezavantajlı gençler	İlkokul yılları-25
Korumacı Model	Avusturya Belçika Fransa Almanya Liechtenstein Lüksemburg Hollanda	Kırılgan bir gençlik Kaynak olarak gençlik Sorun olarak gençlik	Entegrasyon Sosyal problemlerin önlenmesi Siyasi katılım	Gençlerin katılımı Sosyal dışlanma	Tüm genç jenerasyon Dezavantajlı gençler	0-25/30 yaş
Merkezi Model	Yunanistan İtalya Portekiz İspanya	Sorun olarak gençlik Kaynak olarak gençlik	Otonomi Bağımsızlık Entegrasyon Siyasi katılım	Gençliğin uzaması Sosyal dışlanma	Özel genç grupları	15-25/30 yaş

Kaynak: E. Gür, D. Bahçeci (2014) Avrupa’da Gençlerin Katılımı ve Gençlik Politikası, Bilgi Ün. Yay., İstanbul.

Tablo 3.3’den anlaşılacağı gibi, Avrupa Birliği’ne dahil her ülkenin kendi gençlik politikasındaki tipolojisi, sınıflandırma ve değerlendirmesi farklı olabilmektedir. Ancak AB üye ülkeleri, AB gençlik politikaları kapsamında ortak bir çatı altında toplanarak aynı hedefe doğru hareket etmektedir.

Öğrenim, eğitim, işgücü piyasasına giriş, ekonomik özgürlük kazandırma, kişisel destek, sağlık, barınma, sosyal hizmetler, akademik veya mesleki yeterlilik kazandırma gibi gençlerin sosyal ve siyasi hakları üzerinde de durulmaktadır (Yentürk ve diğerleri, 2008).

Katılım ve vatandaşlık imkanları, sosyal haklar, kişilik ve vatandaşlık hakları, siyasi haklar, seçmenlik, eğlenme-dinlenme-sosyal imkanlar, spor ve açık hava etkinlikleri, evden uzakta gençlik değişim deneyimleri, ulaşım hizmetlerine erişim, teknolojiye erişim, gençlik merkezleri, hane durumu, ergenlik ve gençlik bilinçlendirme çalışmaları (cinsel yolla bulaşan hastalıklar bilgilendirme ve tedavisi gibi), gençlik konseyleri, organizasyonlar, alışveriş ve medya, ölüm oranı, genç anne olan bireyler, evsizlik başlıklarında Avrupa gençlik projeleri yürütülmektedir (Özel Eğitim Sitesi, 2013).

3.3.1. Sosyal ve Siyasi Alandaki Gençlik Politikaları

Avrupa Birliği, gençlerin Avrupa'nın diğer politika alanlarını doğrudan etkilediğini bildiğinden, gençlik politikalarına daha çok önem vermektedir. Toplumla kazandırılacak olan eğitilmiş, kültürlü, özgüveni yüksek gençlerin her şeyden önce fiziksel ve ruhsal sıhhati olmalıdır. Bu nedenle, gençlik sağlık çalışmalarına da önem verilmektedir.

İstihdam, yoksulluk, sağlık, eğitim, sosyal dışlanmayla mücadele gibi toplumu yakından ilgilendiren konuları gençlik politikaları direkt olarak ilgilendirmektedir. Aslında bu olgular birbiriyle bağlantılıdır. AB ve AK gençlik çalışmalarında spor ve açık hava etkinliklerine çeşitli projelerle yer verilmesi bu sebeptendir. Genç nüfusun her şeyden önce spora önem vererek yetişmesi hem fiziksel hem zihinsel hem de ruhsal gelişimleri için önemlidir.

Gençlere yönelik faaliyetleri destekleyecek boyutta kaynak ve fon ayırımı bu örgütler tarafından her yıl yapılmaktadır. Eğitim, spor, kültür, istihdam açısından önceki bölümlerde bahsettiğimiz gibi nasıl başarılı programlar yürütülüyorsa gençlerin siyasi ve sosyal hakları için o derece yoğun çalışılmaktadır.

AB Gençlik Stratejisi, bu konuda büyük faaliyetler içerisindedir. Gençler arasında fitness ve sporun teşvik edilmesi, genç çalışan ve genç liderler için sağlık temalı eğitimler verilmesi, gençlik politikaları ile sağlıkçıların işbirliğinin sağlanması, gençlerin sağlık çalışmalarına katılımının sağlanması, risk altındaki gençlerin belirlenmesi ve onlara yardım edilmesi (tedavi, rehabilitasyon vs) gibi çalışmalar yapılmaktadır.

AB gençlik politikalarında sağlık stratejisinde uygulanan geliştirmeler şu şekildedir. Akıl ve ruh sağlığı, cinsel sağlık, spor, fiziksel aktivite ile sağlıklı yaşam biçimleri teşvik edilmektedir. Madde bağımlılıkları tespit edilip önlenmeye çalışılmaktadır. Yeme bozuklukları ve yaralanmalar önlenmektedir.

Okullarda ve gençlik merkezlerinde beslenme eğitimleri uzman kişiler tarafından verilmektedir. Gençler, okullar, sporcular, örgütler ve sağlık çalışanları arasında iletişim ve işbirliği sağlanmaktadır. Gençler için sağlık imkanları ulaşılabilir kılınmaktadır. Sorumluluk bilincini artıran kültürlerarası öğrenmeyi ilerleten spor hakkında farkındalık artırılmaktadır.

Bir başka sosyal çalışma da Avrupa Gönüllü Hizmeti projesidir. Her yıl 17-30 yaş arasındaki gençler, Avrupa ülkeleri arasında (Türkiye dahil) geziye çıkarılır. Ab ülkesinde 2 ila 12 ay arasında belirlenen dönemlerde sosyal içerikli gençlik projeleri gerçekleştirilir. Bu programda temel düzeyde dil eğitimine de yer verilir. Amaç; Avrupa Birliği içinde ve dışında gençlerin gönüllü faaliyetlere katılmasıdır (UA, Avrupa Gönüllü Hizmeti, 2012).

Bireysel olarak ya da gruplar halinde, kar amacı gütmeyen ücretsiz etkinliklerde bulunulur. Genç bireylerde gönüllülük, yardımlaşma ve insani duygular uyandırılmaya çalışılmaktadır. Bunu sosyal hizmetler olarak varsayabiliriz.

Sosyal gençlik projelerinde eğlence ve kültürel faaliyetlere ağırlık verilir. Kültürel tesisler, spor merkezleri ve spor organizasyonları, gönüllü örgüt ve kuruluşlar, kütüphaneler bu kapsama dahildir. Müzeler, kütüphaneler, tiyatro, müzik ve eğlence gösteri merkezleri açılmakta ve donatılmaktadır.

Sağlıkta yine bahsettiğimiz gibi genç yaşta cinsel sorunlar ve hastalıklar, istenmeyen gebelik, kürtaj problemlerine çözüm ve gençleri bilinçlendirme çalışmaları yapılır. Şiddet, madde, alkol, tütün bağımlılığı, intihar, zihinsel sağlık sorunlarına karşı önlemler alınır. Konut ve barınmayla ilgili gençler bilgilendirilir. Yardıma muhtaçlara güvenlik, korunma, barınma ihtiyaçlarında destek olunur. Siyasi ve adli ehliyeti olan reşit gençlere adalet ve siyasi gençlik hakları öğretilir.

AB üyesi ülkelerde ve Türkiye gibi tam üyelik sürecinde olan ülkelerde gençlerin siyasal ve toplumsal yaşama katılımı konusundaki engeller kaldırılmaya başlanmıştır. Siyasi haklardan milletvekili seçilme, siyasal partilere üye olma, oy kullanma yaşlarında değişikliklere gidilmiştir. 15 yaşından büyük çocuklar kendi iradeleriyle çocuk derneklerine üye olmaya başlamıştır.

Ulusal Ajans'ın kurulmasıyla birlikte genç ve gençlik kuruluşları fon desteği almaya başlamıştır. AB içinde gençlik ile ilgili en önemli oluşumlar: Salto Gençlik, Avrupa Gençlik Forumu, Ulusal Gençlik Konseyleri, Ulusal Ajanslar ile Avrupa Kurultayı'dır. Bu örgütler gençlerin sosyal, siyasi, kültürel, eğitimsel, ekonomik, kişisel anlamda ve birçok bakımdan gelişimi için vazife yapmaktadır (Akman ve diğerleri, b.t.).

4. BÖLÜM

AB GENÇLİK POLİTİKALARININ TÜRK GENÇ NÜFUSU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Çalışmanın bu bölümünde, Avrupa Birliği Gençlik Politikalarının AB tam üyelik sürecinde olan Türkiye'de nasıl karşılandığını, ne gibi etkiler uyandırdığı incelenecektir. Türkiye'deki genç nüfusun gençlik politikalarının doğurduğu çalışma, proje ve faaliyetler ile nasıl şekillendiğini görmeye çalışacağız. AB ülkelerinde Avrupa'da gençlerin yaşam koşulları ile Türk gençlerinin yaşam koşullarını karşılaştıracak; Türkiye'de uygulanan Avrupa gençlik projelerinden örnekler verilecektir.

4.1. AB Ülkeleri Genç Nüfusu ile Türk Genç Nüfusunun Karşılaştırılması

20. yüzyılın son dönemlerinden itibaren dünya nüfusunda meydana gelen değişim sonucunda sağlık, sosyal politika, sosyal güvenlik, göç ve eğitim gibi birçok alanda çalışmalar yapılması zorunlu hale gelmiştir. Bu süreçte Avrupa Birliği'ndeki birçok kurum ve kuruluş tarafından değişen demografik yapı ile ilgili çalışmalar artmış ve yeni politikalar üretilmeye başlanmıştır. Bu politikaların geleceğe aktarılmasında gençler önemli bir yere sahiptir (Akman ve diğerleri, 2011)

1950'li yıllardan 2000'li yıllara kadar geçen sürede Avrupa'da nüfus yapısı değişime uğramış, genç nüfusta farklılıklar göze çarpmaya başlamıştır. Birliğin korunması için genç ve dinamik bir nüfusa ihtiyaç duyulduğu anlaşılmıştır. Avrupa'nın en büyük problemlerinden biri yaşlı nüfus oranının genç nüfus oranından daha yüksek olmasıdır.

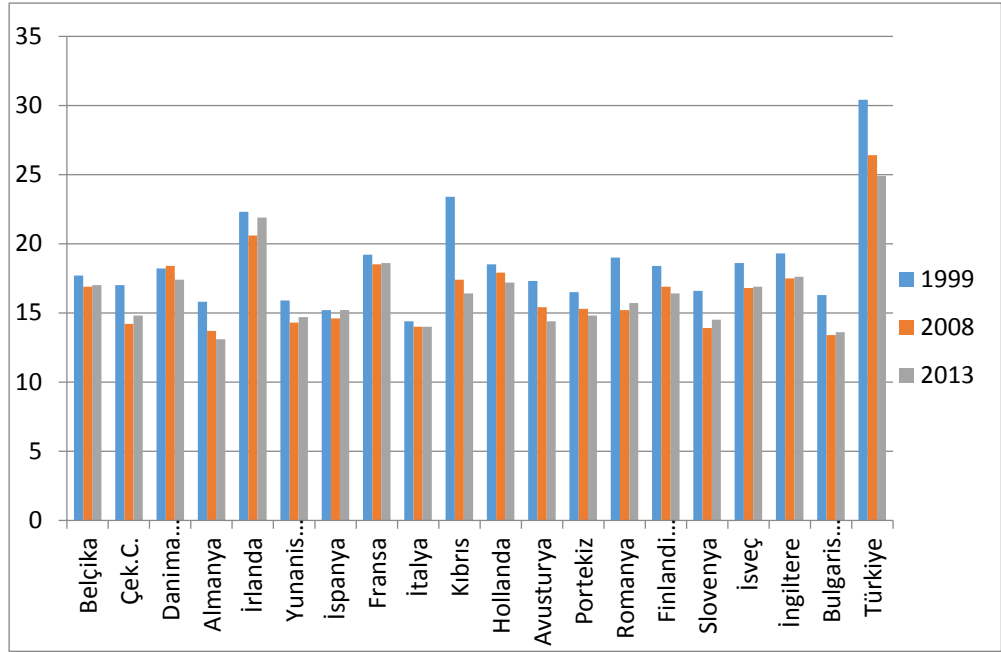
Örgütün tezine göre genç nüfus oranı 2025 yılına dek büyük bir artış gösterecektir. 2008 yılının araştırmalarına göre AB'de nüfus, doğumlar ve dışarıdan gelen göçlerle artmıştır. Kadınların özgürleşmeye başlaması daha az doğum oranlarıyla sonuçlanmaktadır. Teknolojik sebeplerle de yine doğum oranı azalmış ve genç nüfus sayısı düşmüştür.

Tablo 4.1: Bazı AB Ülkeleri ve Türkiye'nin Yaş Dağılımı

	0-14 Yaş			15-24 Yaş			25-49 Yaş		
	1999	2008	2013	1999	2008	2013	1999	2008	2013
Belçika	17,7	16,9	17	12,2	12,1	12	36,9	35,1	33,9
Çek.C.	17	14,2	14,8	16	13	11,1	35,7	37	37,3
Danimarka	18,2	18,4	17,4	12	11,7	12,8	36,5	34,3	32,8
Almanya	15,8	13,7	13,1	11,1	11,6	10,9	38,2	36	34,1
İrlanda	22,3	20,6	21,9	17,2	14,1	11,7	35,1	38,9	37,7
Yunanistan	15,9	14,3	14,7	14,6	11,2	10,6	35,7	37,6	35,9
İspanya	15,2	14,6	15,2	15,3	11,2	9,9	37,2	40,6	38,9
Fransa	19,2	18,5	18,6	13,2	12,7	12,1	36,4	33,7	32,5
İtalya	14,4	14	14	12,4	10,2	9,9	37	37,2	35,3
Kıbrıs	23,4	17,4	16,4	15,2	15,4	15	35,6	37,4	37,6
Hollanda	18,5	17,9	17,2	12	12,1	12,2	39,1	35,6	33,5
Avusturya	17,3	15,4	14,4	12	12,3	12,1	38,3	37,4	35,8
Portekiz	16,5	15,3	14,8	15,1	11,6	10,7	35,8	37,4	35,4
Romanya	19	15,2	15,7	16,6	14,6	11,8	35,7	37	36,3
Finlandiya	18,4	16,9	16,4	12,7	12,4	12,2	36	32,7	31,6
Slovenya	16,6	13,9	14,5	14,8	12,2	10,5	38,4	37,6	36,6
İsveç	18,6	16,8	16,9	11,7	13	12,9	34,2	33	32,8
İngiltere	19,3	17,5	17,6	12,1	13,4	12,9	35,9	34,9	34,2
Bulgaristan	16,3	13,4	13,6	14,7	13,1	10,9	34,8	35,7	35,1
Türkiye	30,4	26,4	24,9	20,5	17,6	16,6	34,2	37	37,4

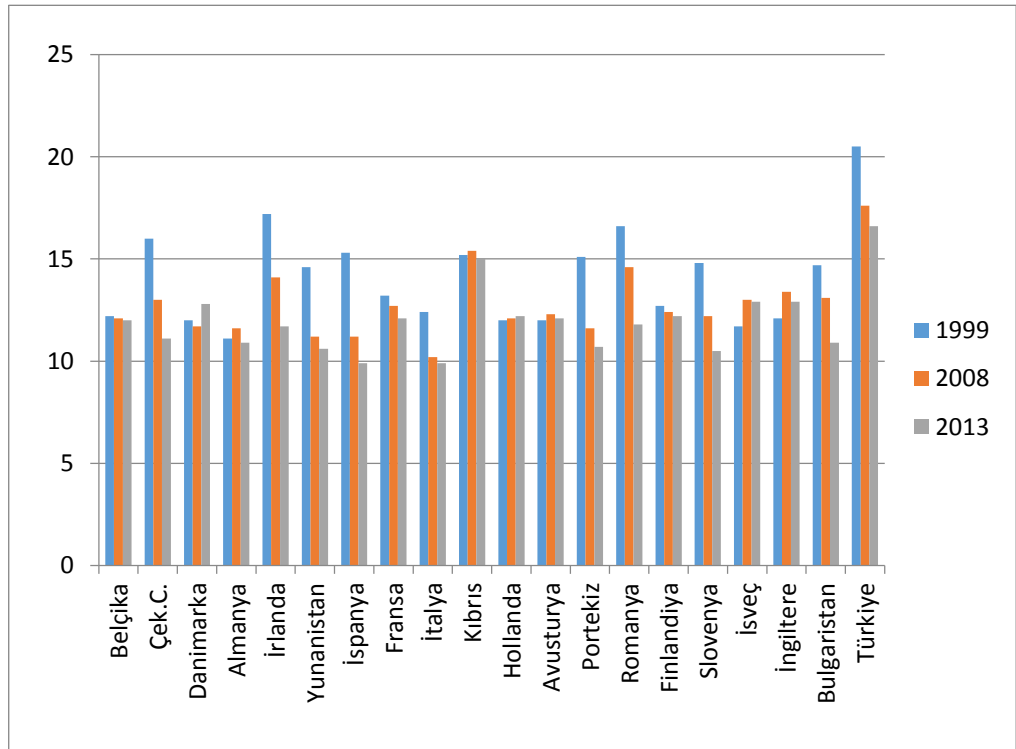
Kaynak: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/population/data/main_table EUROSTAT, People By Age Classes, 21.06.2014.

Tablo 4.2: Bazı AB Ülkeleri ve Türkiye'nin 0-14 Arası Yaş Dağılımı

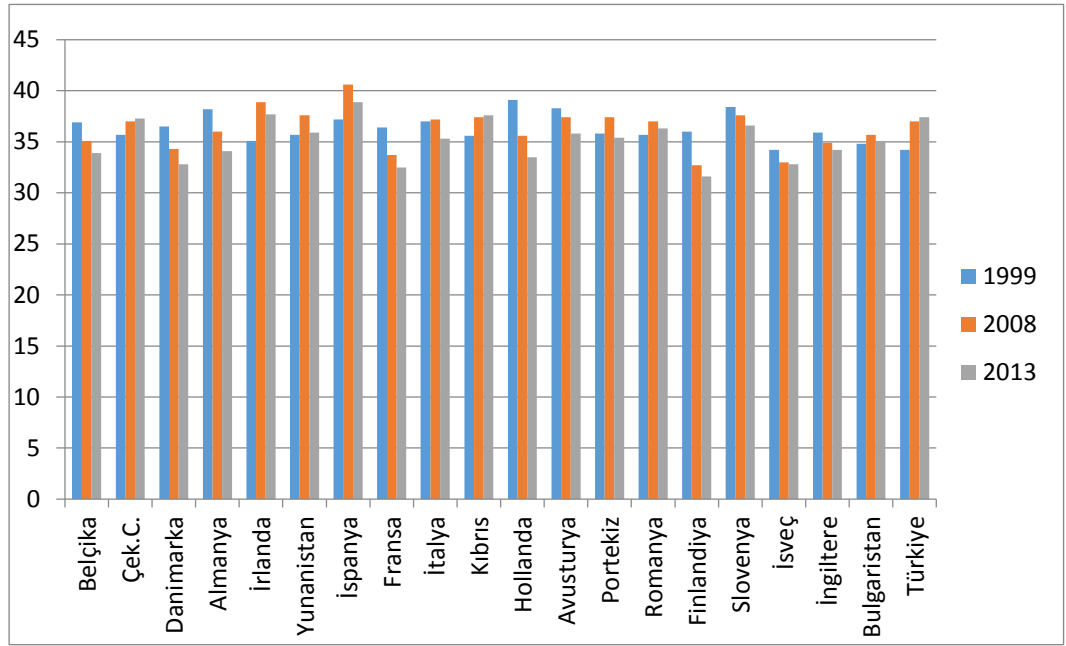
Kaynak: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/population/data/main_table EUROSTAT, People By Age Classes, 21.06.2014.

Tablo 4.3: Bazı AB Ülkeleri ve Türkiye'nin 15-24 Arası Yaş Dağılımı

Kaynak: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/population/data/main_table EUROSTAT, People By Age Classes, 21.06.2014.

Tablo 4.4: Bazı AB Ülkeleri ve Türkiye'nin 25-49 Arası Yaş Dağılımı

Kaynak: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/population/data/main_table EUROSTAT, People By Age Classes, 21.06.2014.

Tablo 4.1’de görüldüğü gibi, Türkiye’de yıllar geçtikçe genç yaş nüfus oranı diğer Avrupalı ülkelere göre artmıştır ve hepsinin üzerindedir. Tablo 4.2 ve 4.3’de ise Türkiye’nin 0-14 ve 15-24 yaş grubu nüfusu AB’ye kıyasla daha fazladır. AB ülkelerinde yaşlı nüfus hızla artarken, Türkiye’de ise genç nüfus oranı hızla artış göstermektedir (Denstad, 2014:66).

Türkiye, AB’ye aday ülkeler içinde %6’lık oranla en fazla göç alan ülkedir. Genç ve çalışma çağındaki nüfus doğumla ve dış göçlerle hızla artmaktadır. İşgücünün serbest dolaşımı gerçekleşmeye başlamaktadır. Yıllar içinde genç nüfus kalifiye elemanlar olarak yetişecek ve AB ülkelerine göç edebilecek potansiyel vatandaşlar olarak Avrupa haritasını yeniden şekle sokacaklardır.

Cinsiyet olarak bakıldığında doğumlarda erkeklerin %6 oranla daha fazla dünyaya geldiği görülmektedir. Genç nüfus oranı arttıkça genel cinsiyet oranı erkeklerin lehine yükselmektedir. Türkiye’de erkek nüfusun oranı kadınlara göre daha yüksek iken bu durum Avrupa’da tam tersidir.

Örneğin yine 2013 verilerine göre İngiltere'de erkek nüfus oranı %49,3, kadın nüfus oranı %50,7 iken Türkiye'de erkek nüfus oranı %50,2, kadın nüfus oranı %49,8 olarak tespit edilmiştir. Bu durum genç nüfusu da doğrudan etkilemektedir ve sonuçlar ayındır.

AB ülkeleri ile Türkiye'nin nüfus yapısını karşılaştırdığımızda nüfus yapısı açısından AB dezavantajlı konumda, Türkiye'nin ise AB'ye göre avantajlı bir konumda yer aldığı görülmektedir. Yaşlanan ve giderek daha da yaşlanacak olan AB nüfusu artık üretim fonksiyonlarını yerine getirmede bazı aksaklıklar yaşayacak ve göç kabul edecektir.

Üstelik ileriki yıllarda Türkiye'de hem eğitilmiş (yükseköğretimden mezun) hem de işgücüne aktif katılım sağlayan gençlerin oranının 2-2,5 katı kadar artacağı öngörülmektedir. (TÜİK,2017)

4.2. Türkiye'de Uygulanan AB Gençlik Çalışmalarından Örnekler

Ulusal Ajans olarak da bilinen AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı, Avrupa Komisyonu tarafından yürütülen Eğitim ve Gençlik programlarının 2004 yılından bu yana Türkiye'de uygulanmasından sorumlu olarak çalışmaktadır.

Avrupa Komisyonu Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü Ulusal Otoritesi; Alman, Fransız, Polonya ve Türk ulusal ajansları ile birlikte koordineli bir şekilde gençlik faaliyetlerini sürdürmektedir. Türk Ulusal Ajansı, 2011'den beri AB Bakanlığı'nın ilgili kuruluşudur. Programlardan bugüne dek toplamda 300.000 Türk vatandaşı faydalanmıştır.

Yurtdışına giden gençler, program kapsamında faaliyetlere katılmıştır. Hayat boyu öğrenme ve gençlik programı eğitim, kültür ve sosyal içeriklidir. Bu programda okul eğitimi, yüksek eğitim, mesleki eğitim ve yetişkin eğitiminde çalışmalar yapılır. Türk gençleri, AB gençlik politikaları dâhilinde Avrupa'daki okullara yükseköğretim, staj yapma ve sosyal etkinlikler düzenleme faaliyetleri için gidebilmektedir (Erol, 2013: 21)

ERASMUS, üniversiteler arası öğrenci değişim programıdır ve AB gençlik çalışmaları içinde en bilinenidir. Ayrıca bu programlarda iş bulma, mesleki nitelik kazanma ve genç ailelere bilgi verme konu başlıkları da geçerlidir.

Türkiye'nin katılım gösterdiği Birlik programlarının tamamı şunlardır. Hayat boyu Öğrenme Programı, Gençlik Programı, Kültür Programı, Araştırma ve Teknolojik Gelişme Alanında Yedinci Çerçeve Programı, Avrupa Birliği'nin Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı, Progress Programı, Fiscalis ve Gümrük Programı, Avrupa Kültür Başkentleri Eylemi. Şimdi de bu projelerden Türk gençlerinin katıldığı birkaç örnek verelim.

Gençlik Programı kapsamında Türkiye'nin bazı illerinde çeşitli etkinlikler düzenlenmiş, uluslararası anlamda gençlik arasında bağ kurulmaya ve gençlerin çeşitli sosyal ve kültürel etkinliklerde bulunmasına yardımcı olmaya çalışılmıştır. Bunlardan bir örnek, gençler arasında Avrupalılık bilincini geliştiren 'Kafandakini Çek' projesidir.

Proje, Ankara'da gerçekleşmiştir. Alman ve Türk gençlerini bir araya getiren bu projede, gençler kaynaşarak sinema dalında ortak çalışmalarda bulunmuştur. Gençler, internette forumlarda fikir alışverişi yaparak senaryo fikirleri üretmiştir. Ortaya çıkan sinema projesi, dünyaca ünlü oyuncuların karşısında seyircinin beğenisine sunulmuştur. Benzer bir proje de 2007'de Gaziantep'te gerçekleştirilen 'Medya Çırakları' projesi olmuştur.

Siyasi boyuttaki diğer bir gençlik projesi de Diyarbakır'da hayata geçmiştir. 'Genç Adımlar Demokrasiye' projesinde, gençlere STK çalışmaları anlatılmış ve onların kent yaşamına katılımları teşvik edilmiştir. Siyasi karar alma mekanizmalarında yer almaları özendirilmiştir. İzmir'de 'Avrupa Gönüllü Hizmeti' projesi üniversite desteğiyle gerçekleştirilmiş, projede Alman gençlerle işbirliği yapılmıştır.

Türkiye'nin eğitim ve gençlik programlarına katılım süreci, 1999 Helsinki Zirvesi'nde tanınan adaylık süreci ile başlamıştır. Yükseköğretim değişim programı olan Erasmus ile Türkiye'deki okulların 89'u anlaşma sağlamıştır.

Her sene Türk okullarından Avrupa'daki okullara, oradaki okullardan Türk okullarına öğrenci değişimleri yapılmaktadır. Bu sezonluk eğitimlerle Avrupalı gençler ülkemizi, Türk gençleri Avrupa'yı tanıyabilmektedir.

Ayrıca Türkiye'de 2010 yılında Mesleki Yeterlilikler Makamı kurulmuş ve İstanbul'un Kültür Programı dahilinde 2010 Avrupa Kültür Başkenti olması kararlaştırılmıştır. AB gençlik programlarının Türkiye'de uygulanan örneklerinden birkaç tanesini daha belirtelim.

Macaristan-Türkiye ortaklığıyla 2009-2011'de gerçekleştirilen 'Yurtdışında Dostça Bir Dil Buluşması'nda gençler ortak bir dil bularak, iletişim kanalları geliştirmeyi öğrenmeye çalışmıştır. Yabancı dille iletişim kurularak iki ülkenin ortak tarihi geçmişi üzerinde durulmuştur. Türkiye-İsveç-Almanya-Polonya-İspanya ortaklığıyla aynı dönemde gerçekleştirilen bir diğer AB-Türkiye gençlik projesi ise 'Hepimiz İnsanız' projesidir. Irkçılığa ve yabancı düşmanlığına değinilen projede gençlere siyasi ve sosyal içerikli konuşmalar yapılmıştır. Gelecek nesillerin barış içinde bir arada yetişmesi öngörülmüştür. Türkiye (Ankara Üniversitesi)-İtalya (Bologna Üniversitesi)-İsveç (Karolinska Üniversitesi) ortaklığıyla 2004 ve 2008 yıllarında ERASMUS ile ilgili bir proje gerçekleşmiştir. 'Öğrenci Temsilciliği Erasmus Programının 25. Yıldönümü' projesinde Türk öğrencilerimiz, veterinerlik, arıcılık, etimoloji ve yabancı dil eğitimlerini bu okullarda almaya gitmiştir. Bir başka örnek Türkiye-Bulgaristan-Almanya-Romanya-İngiltere ortaklığıyla gerçekleştirilen 'Mesleki Eğitim Kurumsal Performans Değerlendirme Uygulama Değişimi' projesi olmuştur. 2008-2010 arasında yürütülen bu projede ülkelerde farklı performans değerlendirmeleri yapılmıştır. Tüm güçlü ve zayıf yönler araştırılarak karşılaştırılmıştır. Avrupa'da mesleki eğitimdeki yetersizlikler analiz edilerek öğrencilerin nitelikli işgücüne katılan bireyler olması yolunda sağlam adımlar atılması için çaba sarf edilmiştir (İŞKUR, Bildiri Kitabı, b.t.).

Avrupa Birliği üye ülkeleri ile Türkiye'nin birlikte yürüttüğü bazı gençlik çalışmalarının faaliyet alanlarıyla konuları şu şekilde olmuştur.

'Hayat Boyu Öğrenme, Hayat Boyu Spor',

'Daha Bilinçli Bir Toplum ve Daha Temiz Bir Çevre İçin El Ele',

'Bilinçli Gençlik Çalışanları',

'Temps D'images' (Sanatsal Festivaller),

'Empatic' (Bilgi becerileri aracılığıyla kendi kendine öğrenmenin güçlendirilmesi,

'Drops' (Kuraklığa dayanıklı bitki projesi - 2010-2015, Avrupa'da tarla çalışmaları yürütölmüştür),

'Türkiye'de Özürlölüğe Dayalı Ayrımcılıkla Mücadele',

'Bonnyfood Avrupa Yatırım Fonu Sayesinde Franchise Vererek Büyüdük' (Yurtdışında ilgi gören firma, pek çok ülkeden franchise-bayilik teklifi almaktadır. Program sayesinde marka, Türkiye'yi global pazarlarda tanıtmayı hedeflemektedir.)

'Avrupalı Seçkin Destinasyonlar',

'Eko-Endüstriyel Parklar Çevre Destek Sistemi',

'Avrupa Kamu Binalarında BİT ile Enerji Tasarrufu Projesi',

'Akıllı Şehir Hizmetleri Geliştirme Aracı ve Pilot Uygulamaları' (2012-2014 arasında akıllı turizm çözümleri üzerine yürütölmüştür).

Bu örnekler bütünün parçalarıdır. AB politikalarının Avrupalı ülkeler ve Türkiye'deki en iyi yansımalarından birkaçıdır (AB, Avrupa Birliği Programları Proje Örnekleri 2007-2013).

Yukarı da belirtildiği üzere Gençlik politikaları bir tipoloji üzerine oturtulabilmektedir. Çalışmada belirtilen bu tipoloji özellikle 3.3 tabloda belirtilmiştir. Buna göre bu listede gençlik tipolojileri ülkelere göre ayırım göstermektedir. Bu kapsamda bu tipolojilerden hangisinin Türkiye gençlik politikası olarak benimsendiği sorunsalı bu tipolojilerin özellikleri ve Türkiye'nin uyguladığı gençlik politikaları dikkate alınarak sonuçlandırılabilir.

Gençlik tipolojilerinde, bir orta batı Avrupa ülkelerinde gözlemlenen ve evrensel modele göre eski bir model olarak varlığını sürdüren korumacı modele göre genç grubun sınıflandırılması oldukça geniştir. Bu modele göre sınıflandırma çocukluktan başlayıp otuz yaşına kadar genişletilme eğilimi söz konusudur. Korumacı model özellikle evrensel modeldeki gençlere özgürlüklerinin verilmesinin aksine gençleri korumacı bir anlayış gütmekte ve gençlerin sorun kaynağı ve insan sermayesi arasında bir alanda sınıflandırmakta ve politikalarını bu bakış açısı ile üretmektedir. Korumacı gençlik politikasında gençlerin sorun olarak, kırılgan bir yapıda görülmesi ve bazı politikalarla gençlerin kaynak olarak kullanılması şeklinde ortaya çıkan anlayışta özellikle dezavantajlı gençleri korunmasına, gençlerin siyasi hayata katılımının arttırılmasına ve sorun olarak gençler kısmı uyarınca gençlerin sosyal çevrelerinin düzeltilmesi, kötü alışkanlıklardan arındırılması gibi hususlara ağırlık verilmektedir (Erol, 2013: 15).

Türkiye açısından Orta ve Batı Avrupa 'da uygulanan korumacı gençlik sistemi özellikle gençlerin siyasi katılımı noktasında ortaklık barındırmaktadır. Buna karşın Türkiye'nin gençlik politikası algısının korumacı modeli temsil ettiğini söylemek doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Zira yeni dünya düzeninin getirisi ile gençlerin bir sorun olarak algılanması ve kısıtlanması günümüz anlayışına uymamakta ve uygulama alanından sıklıkla sorunlar ile karşılaşmaktadır (Dünya Düzeninin Geleceği İçin Kısa Bir Değerlendirme, Anonim, b.t.).

Gençlik tipolojilerinden evrensel model olarak adlandırılan ve özellikle İskandinavya ülkeleri olan Norveç, İzlanda, İsveç, Danimarka, Finlandiya'da uygulanan modeldir. Bu modelin temel özelliği gereği çalışmada tablo 3.3 'de de gösterildiği üzere genel bir kapsayıcılık sergilemesi ve gençliği temel insan kaynağı olarak görmesidir. Evrensel model görece olarak diğer geleneksel gençlik tipolojilerinde bu yönüyle ayrılır. Bu kapsamda genel kapsayıcılık tüm genç jenerasyonlarını içine almaktadır. Bu bağlamda ergenlik sonrası ve 25 yaşına kadar olan dönem kapsam dâhilinde buna karşın ergenlik öncesi kapsam dışıdır. Burada yaş aralığı 13-25 olarak belirtilir. Evrensel modelin temel özelliği gençlerin kendi karakterlerini ve yollarını bulmalarından onlara yardımcı olması gerektiği ve temel insan sermayesi olarak gençlik politikasının insanı hedef alması gösterilebilir. Bu noktada gençlerin topluma katılmalarının önündeki temel engel olan ekonomik sorunlarının çözümü ve ekonomik bağımsızlıklarını kazanmalarının üzerine düşülmektedir. Türkiye'de gençlik politikaları açısından evrensel model uygulamalarının büyük yansımaları bulunmaktadır (Erol, 2013:17).

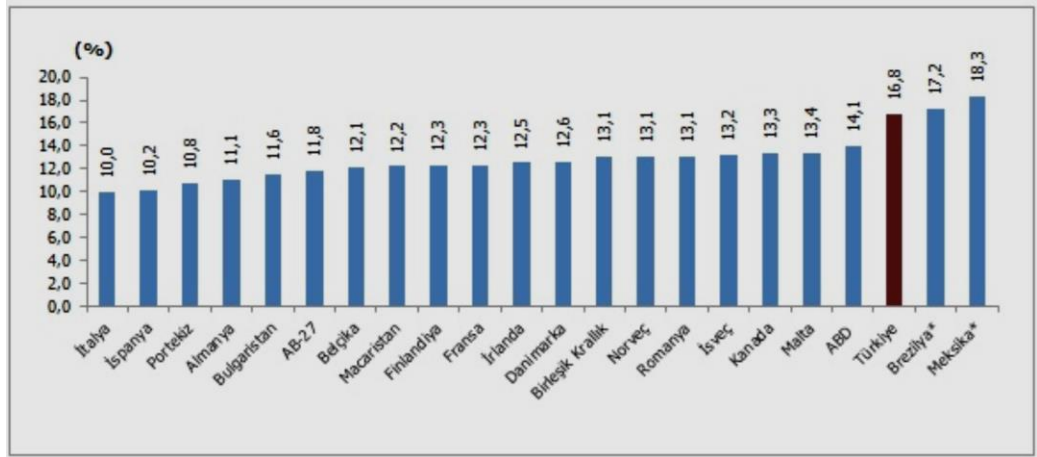
Tablo 4.5: Gençlerin Gelişimsel Süreçleri ve Politika Düzenlemeleri

GELİŞİMSEL SÜREÇ	Çocukluk 11 yaş ve öncesi)	İlk Ergenlik (12- 17 yaş arası)	Ergenlik (18-24 yaş arası)	Ergenlik Sonrası (25 yaş ve üzeri)
GEÇİŞ SORUNLARI/ GÖREVLERİ	Güvenlik ve gelişim desteği	Vatandaşlık, eğitim, mesleki eğitim ve sosyal risklerin önlenmesi	Kurumsal katılım, vatandaşlık, yaşam yönetimi, istihdam piyasası ile bütünleşme, risk önleme	Özgürlük, özerklik ve istihdam piyasasında istikrarlı bir role sahip olmak
POLİTİKA DÜZENLEMESİ	Çocuk Bakımı	Gençlik çalışması	Bütünleşmiş Gençlik Politikası	

Kaynak: Acar, Hakan. Türkiye'nin Ulusal Gençlik Politikası Nasıl Yapılandırılmalıdır Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 2008, 5.1: 1-20.

Türkiye'de genç nüfus oranı her geçen yıl artmakta ve bu artış özellikle azalsa bile 2030'lara kadar devam edeceği öngörülmektedir. Dolayısıyla Türkiye'nin sahip olduğu temel sermaye gençlik sermayesi olduğunun belirtilmesi yanlış olmayacaktır. İnsan sermayesi olarak gençlik politikası tipolojilerinden en büyük değeri veren model ise evrensel model olması dolayısıyla Türkiye'nin kendi genç nüfusunu dikkate alarak hazırladığı gençlik politikalar gençlerin sosyal hayata, siyasi hayata, ekonomik hayata katılmalarını güçlendirmek üzerinde kurulu olmasını sağlamaktadır.

Şekil 4.1: Genç Nüfus Oranları

Kaynak: TÜİK, İstatistiklerle Gençlik 2012, Ankara, 2013, (Gençlik), s. 1

Türkiye'de gençlerin özellikle siyasi katılım oranları oldukça düşüktür 55 ülke arasında Türkiye'de gençlerin siyasi katılımı yüzde 8 oranında kalmış ve en düşük sırayı elde etmiştir. Gençlerin Türkiye'de sadece siyasi katılı düşük olmamakta buna ek olarak gençlerin sivil toplum örgütlerine katılımı da oldukça düşüktür. Bu oran ise yüzde 11'dür. Bu kapsamda gençlerin özellikle siyasi katılımının ve sivil toplum örgütlerinde aktif olmalarının sağlanması Türkiye'nin gençlik politikasının çerçevesini oluşturmaktadır (Yılmaz ve Oy, 2014).

5. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE UYGULANAN GENÇLİK ÇALIŞMALARI TİPOLOJİSİ

2001'de yayımlanan bir rapor Avrupa'daki geçiş sistemlerini özellikle refah sistemleri tipolojisine göre değerlendirmiş ve gençlik politikalarının belirgin özelliklerine göre ülkeleri ayırtmıştır. Ancak coğrafi kapsam olarak aynı kalsa da, bu tipolojideki isimlendirmeyi bu sistemlerin karakterleri doğrultusunda tekrar şu şekilde yapmıştır. Bu modelleri (a) evrensel model, (b) korumacı model (c) topluluk temelli model (d) merkezi model olarak sınıflandırılabilir.

a. Evrensel model

Bu modelin en temel özelliği genel kapsayıcılığı ve diğerlerine göre yeni bir uygulama olmasıdır. Hedef grup ergenlik sonrası 25 yaşına kadar kapsayan (bazı ülkelerde daha da yüksek) gençlerin tamamıdır, ancak ergenlik öncesi dönemi kapsamaz. Birey olarak gençlere önem veren ve kaynak olarak gençlik kavramını daha da öteye taşıyan ve gençliği bir değer olarak kabul eden bir modeldir. Bu sayede, gençler özerkliklerini oldukça erken kazanırlar. 1990'larda gençlerin ana sorunlarından olan iktisadi hayata katılımı ilgili ciddi gelişmeler elde edilebildiği için odağı biraz daha gençlerin toplumsal katılımına çevirmiş olan bu ülkelerde temel amaçlar gençlere tam özerklik ve bağımsızlık sağlamak ve gençliklerini yaşarken onları desteklemektir.

b. Korumacı model

Özellikle Orta-Batı Avrupa ülkelerinde gördüğümüz bu model en eski modellerden birisidir. Belki de bu tarihsel mirasın etkisiyle, gençler sınıflandırması oldukça geniştir ve bir nesil olarak sınıflandırmanın görece zor olduğu, çocukluktan 30 yaşa kadar olan dönemi kapsar. Bu modelin gençlik algısı ise gençleri korunması gereken bir grup olarak tanımlanmasına dayalıdır. Bu modeldeki ülkelerde gençlik algısı sorun olarak/kaynak olarak gençlik kavramını karışık olarak bir arada görülebilir. Hedef grup o yüzden özellikle dezavantajlı gençler ve genç neslin tamamı olarak kodlanır.

Gençlik politikası da bu nedenle, entegrasyon, sosyal sorunların önlenmesi ve siyasi katılımın sağlanması yöntemlerine dayalı olarak bu sorunlarla mücadele etmeye çalışır. Bu model evrensel modele göre daha yüksek düzeyde kurumsallaşmıştır ve yeni çözümler üretmede ilk modeldeki kadar başarılı olduğu söylenemez. Ancak sivil toplumun katılımına verilen önem ve katılımcı mekanizmalara gösterilen ilgi nedeniyle işlerliğini ciddi bir seviyede tutabilmektedir.

c. Topluluk temelli model

Birleşik Krallık'ta var olan liberal politika geleneğinin bir yansıması olan minimal refah devleti uygulamaları daha çok yerel veya topluluk seviyesinde katılım modelleri geliştirilmesine neden olmuştur. Bu modelin kurgusu özellikle gençlik alanında sivil toplum kuruluşlarına daha çok yetki devriyle somutlaşmaktadır. Gençlik ile ilgili baskın algı gençliğin bir problem olarak görülmesi olup, karşılaşılan en temel sorunlar, gençlerin sosyal dışlanması, gençlik döneminin uzaması ve gençlerin sosyal katılımıdır. Özellikle gençlik politikasında hedef grup, dezavantajlı gençlik, temel amaç ise sosyal sorunların önlenmesidir.

d. Merkezi model:

Bu model için yeni bir model denebilir. Özellikle Akdeniz ülkelerinde gözlemlenen bu model esas olarak aile ve dini kurumların sorumluluğunda olan gençlik çalışması ve desteği gibi konuların giderek güçlenerek devletin kontrolüne alınması ile başlar. Bu oluşum sürecinin başlangıcı ve var olan yaklaşım nedeniyle oldukça merkezi bir yönetim anlayışı olmakla beraber, AB'nin de etkisiyle, giderek yerel yönetimlerin katılımı, sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği gibi kavramların vurgulanmaya başladığı görülmektedir. Gençlik tanımı dardır ve 15-25/30 yaş arası gibi tanımlanır. Gençlerin algılanması da karmaşıktır, hem sorun hem kaynak olarak algılanırlar. Gençlik politikasının temel hedef grubu özellikle dezavantajlı gruplardır.

Temel amaç da özellikle son yıllarda ailelerinin yanında eskiye göre daha uzun süre yaşayan ve işsizlik gibi giderek artan sorunlarla karşılaşan gençlerde, özerklik ve bağımsızlık ile sosyal katılımı arttırmaktır. Benzer amaçları olan evrensel modelden farklı olarak, kapsayıcı değildir, özel gruplar ilgi alanına girer (Gür ve Bahçeci, 2014:17-18).

5.1. AB Bakanlığı Gençlik Projeleri

Gençlik programları;

- Daha Bilinçli Bir Toplum ve Daha Temiz Bir Çevre İçin Elele
- Gönül Bağı
- Bilinçli Gençlik Çalışanları

Proje 1: Daha Bilinçli Bir Toplum ve Daha Temiz Bir Çevre İçin Elele

Başlangıç Tarihi: 10/05/2011

Bitiş Tarihi : 31/07/2011

Proje Bütçesi : 15.410 Avro

Bu gençlik projesinin amacı; toplumu çevre kirliliği hakkında bilinçlendirmek, toplumda deniz, kıyı ve çevre temizliği ve atık maddelerim yeniden değerlendirilmesi hususunda farkındalık yaratmaktır. Bununla beraber, gençlerin yaşadığı çevreye duyarlı, sosyal hayatta etkin ve sorumluluklarının farkında olan birer birey olmalarını sağlamak da amaçlanmaktadır.

Bu proje uygulanış biçimi ve ana hatları sebebiyle gençlik tipolojilerinden daha çok 'evrensel model' ve 'korumacı model'e uymaktadır. Daha önce iki modeli de ayrıntılı bir şekilde hem yazılı biçimde hem de Tablo 3'de açıklamıştım. Neden bu modellere uyduğuna gelirsek eğer çünkü; iki model de gençlerin toplumsal katılımını destekleyen, birer birey olarak gençlere önem veren ve kaynak olarak gençlik kavramını daha da ileriye taşıyan ve gençliği bir değer olarak kabul eden bir modellerdir. Temel amaçlar ise sivil toplumun katılımına verilen önemdir ve bu projeye katılan gençler

proje sonunda bir birey olarak çevreye karşı çok daha bilinçli ve duyarlı hale gelmişlerdir.

Proje 2: Gönül Bağı

Başlangıç Tarihi: 01/10/2010

Bitiş Tarihi : 01/08/2011

Proje Bütçesi : 24.075 Avro

Bu gençlik projesinin amacı; gençlerin aktifliğini artırma, içinde yaşadıkları toplumun bir parçası olarak harekete geçmeleri ve geleceğin büyükleri olarak toplumsal duyarlılıklarının artırılması, demokrasi ve demokratik süreçler hakkında bilgi ve bilinç düzeylerinin, katılımcılıklarının artırılmasıdır.

Bu proje ise uygulanış biçimi bakımından gençlik tipolojilerinden 'korumacı model'e uymaktadır. Çünkü bu model; entegrasyon, sosyal sorunların önlenmesi ve siyasi katılımın sağlanması yöntemlerine dayalı olarak bu sorunlarla mücadele etmeye çalışır. Ayrıca sivil toplumun katılımına verilen önem ve katılımcı kurumlara gösterilen ilgi nedeniyle de gerçekten çok fazla işlevsel bir modeldir. Gönül bağı projesi sayesinde iletişim kurmanın önemi ve birlikte çalışmanın faydaları görülmüştür ve siyasi katılımın artmasına yönelik gençler için çeşitli aktiviteler uygulanmıştır.

Proje 3: Bilinçli Gençlik Çalışanları

Başlangıç Tarihi: 01/05/2011

Bitiş Tarihi : 30/09/2011

Proje Bütçesi : 17.800 Avro

Bu proje kapsamında, Kılavuz Gençlik grubu tarafından "Bilinçli Gençlik Çalışanları" için Kayseri'de 23-30 Haziran 2011 tarihleri arasında, 7 ülkeden 21 kişinin katılımıyla bir eğitim hazırlanmıştır. Verilen eğitimle katılımcılarının gençlik çalışmaları hakkındaki bilgileri, yetenekleri ve

motivasyonlarının artırılmasının yanı sıra ülkelerindeki ya da kurumlarındaki yönetim tekniklerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Bununla birlikte, katılımcılar yeni işbirliği stratejileri oluşturma fırsatını da bulmuşlardır ve elimizde ki bu son gençlik projesi de ‘korumacı model’ ve ‘topluluk temelli model’e uymaktadır. Nedeni ise; özellikle gençlik alanında sivil toplum kuruluşlarına daha çok yetki vermesi ve sivil toplumun katılımına verilen önemdir. Gençlik ile ilgili en temel sorunlar, gençlerin sosyal dışlanması, gençlik döneminin uzaması ve gençlerin sosyal katılımıdır. Bilinçli Gençlik Çalışanları projesi, bu iki modelin de STK’larla ilgili vurguladığı önem bakımından dikkat çekici bir çalışma olmuştur. Proje sonunda katılımcılar, gönüllülük, proje yönetimi, kampanya stratejileri, fon sağlama, STK yönetimlerinde yer alma gibi konularında bilgi ve becerilerini artırmışlardır (AB, Avrupa Birliği Programları Proje Örnekleri, 2007-2013).

5.2. Erasmus

Geçtiğimiz sene içerisinde 30.yılımı kutlayan ve gençlik projelerinin belki de en önemlilerden biri olan ‘Erasmus’a da değinmeden geçemeyiz tabi ki. İnsanların iş bulma şanslarını artırmaları, sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin yeni bir perspektif geliştirmeleri, yeni bir dil öğrenmeleri, Avrupa vatandaşlığı fikrini daha iyi kavramaları veya gönüllülük ile ilgili yeni bir motivasyon kazanmaları gibi daha buna benzer birçok başarı hikâyesi üretmiş bir programdır. 1987 yılında sadece yükseköğretim alanında 3000 öğrencinin hareketliliği ile başlayan Erasmus Programı, zaman içerisinde eğitimin diğer alanlarını ve gençliği de kapsayarak sürekli gelişti. Socrates, Leonardo da Vinci, Hayat boyu Öğrenme, Gençlik adı altında 7’şer yıllık periyotlarla uygulanan program, 2014-2020 dönemi için “Erasmus+” markası altında yeniden yapılandırıldı. Bugün Erasmus+ Programı Yükseköğretimle birlikte Okul Eğitimi, Yetişkin Eğitimi, Mesleki Eğitim, Gençlik ve Spor alanlarındaki projelere destek vererek Avrupa’nın beşeri sermayesinin geliştirilmesine önemli katkılar sağlıyor (UA, Erasmusplus30, 2017)

Erasmus+ Programı

- Genç işsizliğiyle mücadeleyle,
- İhtiyaç duyulan alanlardaki becerilere sahip gençleri yetiştirmeye,
- Sosyal dahil etmeye katkısına önemli vurgular yapmıştır.

Ayrıca yurtdışında öğrenim görme, sosyal faaliyetlerde gönüllü olabilme, öğrenim hareketliliğinde bulunma ve çalışarak deneyim kazanma fırsatları sunan ve eğitim, öğretim ve gençlik çalışanlarının yurt dışında eğitim alması ve eğitim vermesi için destek veren bir programdır. Ve Avrupa entegrasyonuna ilişkin eğitim ve araştırma için de önemli katkılar sağlamaktadır.

Bu programı tipolojilerle karşılaştıracak olursak eğer; ilk olarak ‘evrensel model’i ele alabiliriz. Evrensel model birey olarak gençlere önem veren ve kaynak olarak gençlik kavramını daha da öteye taşıyan ve gençliği bir değer olarak kabul eden bir modeldir. Bu sayede, gençler özerkliklerini oldukça erken kazanırlar. Temel amaçlar gençlere tam özerklik ve bağımsızlık sağlamak ve gençliklerini yaşarken onları desteklemektir. Ayrıca bu modelin hedef grubu ergenlik sonrasında 25 yaşına kadar olan gençlerin tamamıdır. Bu özelliklerine bakıldığı zaman Erasmus eğitim, öğretim ve yaygın öğrenme temelli gençlik aktivitelerinin istihdam alanı oluşturulmasında önemli katkılar sağlamış, başarılı bir programdır.

İkinci olarak; ‘korumacı model’i ele alacak olursak; hedef grubu çocukluktan 30 yaşa kadar olan dönemi kapsar. Ayrıca bu modelin gençlik algısı ise gençleri korunması gereken bir grup olarak tanımlanmasına dayalıdır. Bu tipolojideki ülkelerde gençlik algısı sorun olarak/kaynak olarak gençlik kavramını karışık olarak bir arada görülebilir. Erasmus +’ın spor destekleri bölümü bu modeli desteklemektedir. Ayrımcılık ve ırkçılıkla uluslararası boyutta mücadele etmek, gönüllü aktiviteler ve spor etkinliklerine katılımın artırılması ve sosyal içerme, fırsat eşitliği ve beden eğitiminin önemi hakkında bilinçlendirmek ve spor yapma olanağını arttırmak gibi çalışmalarla, avantajlı ve dezavantajlı gençlerin toplum içindeki birlikteliği ve yaklaşması desteklenir.

Sırada ‘topluluk temelli model’ yer almakta. Bu model de temel amaç sosyal sorunların önlenmesidir. Gençlik ile ilgili öne çıkarılan başlıklar gençliğin bir problem olarak görülmesi ve karşılaşılan en temel sorunlar, gençlerin sosyal dışlanması, gençlik döneminin uzaması ve gençlerin sosyal katılımıdır. Erasmus’un gençlik alanında kapasite geliştirme faaliyetleri bu tipolojiyi desteklemektedir. Özellikle imkanı kısıtlı gençleri hedefleyerek, katılımcıların yeterlilik seviyelerini iyileştirmek ve topluma aktif katılımlarını teşvik etmek amacıyla, Program Ülkeleri ve Ortak Ülkeler arasında ulus ötesi yaygın öğrenme hareketliliğini destekleyen bu alan gençlerin sosyal çevre oluşturup, bireysel gelişimlerini ön plana çıkarmalarını sağlar.

Son olarak ‘merkezi model’e gelmiş bulunuyoruz; bu model daha önceki yapılan gençlik projelerinden hiç birisine tam anlamıyla uymamaktaydı. Fakat Erasmus çok geniş kapsamlı bir program olduğu için, bu tipolojinin uyan birkaç kriteri var. Modelin temel hedef grubu özellikle dezavantajlı gruplardır. Temel amaç da özellikle son yıllarda ailelerinin yanında eskiye göre daha uzun süre yaşayan ve işsizlik gibi giderek artan sorunlarla karşılaşan gençlerde, özerklik ve bağımsızlık ile sosyal katılımı arttırmaktır. Avrupa Birliği Komisyonu tarafından 2007 – 2013 yılları arasında yürütülen ve 2014 yılı itibariyle sona eren Hayat boyu Öğrenme Programı kapsamında mesleki eğitim alanında sağlanan hibe destekleri 2014 – 2020 yılları arasında Erasmus+ Programı altında da devam etmektedir. Erasmus+ Programı, eğitim, gençlik ve spor alanlarında yeni ihtiyaçlara yönelik Avrupa 2020 Stratejisi hedeflerine uygun olarak farklı sektörler arasında işbirliğini teşvik eden daha etkili araçlar sunmayı amaçlamaktadır.

Mesleki eğitim ve öğretime özel olarak ise mesleki eğitimde öğrenim görenlerin istihdamını ve becerilerini artırmak, Avrupa ekonomisinin rekabet edebilmesine katkıda bulunmak, mesleki eğitim alanında güçlendirilmiş Avrupa işbirliğini desteklemek ve kalite güvencesini sağlamayı hedefler. Sağlanan eğitim ve istihdam alanlarıyla gençler için yeni bir aktivite ve nefes alma alanları, yeni bir seçenek sunulmuştur. Bu yüzden de merkezi modelde ki işsizlik ve sosyal katılım sorunlarına dikkat çekmektedir.

Sonuç olarak; incelediğimiz projeler ve tipoloji karşılaştırmalarına baktığımız zaman, Türkiye’yi tek bir modele oturtmak mümkün değildir. Çünkü tablo içinde yer alan ülkeleri ele aldığımız zaman şunu görüyoruz ki; hem siyasal alt yapı olarak güçlü, hem de bu modelleri oluşturacak kadar eski ve sağlam politikalara sahip ülkelerdir. Hatta öyle ki bazı modeller, içine dâhil olmuş olan ülkelerin isimleriyle anılmaktadır (Evrensel modelin, İzlanda modeli olarak yazılması gibi). Ancak Türkiye için henüz bu tipoloji kavramı oluşmamıştır ve gençlik için yapılan çalışmaların birçoğunun çok yeni olması sebebiyle, bütün modellerden içinde çarışmalar barındırmaktadır. Belki de böylelikle ortaya yeni karma bir model çıkarmak mümkün olabilir.

5.3. Avrupa’da Uygulanan Gençlik Politikalarının Türkiye’deki Yankıları

Avrupa Birliği gençlik politikalarını yürütmeye yardımcı Avrupa Konseyi, Avrupa Komisyonu ve Birleşmiş Milletler örgütleri ile Türkiye dahil tüm AB üyesi ülkeler, genç nüfusla ilgili başarılı projelere imza atmaktadır. AB'nin kurulduğu günden bugüne kadar süren faaliyetler Avrupa devletlerinde yer bulmuştur.

Türkiye, AB üyelik sürecinde bir ülke konumunda olduğundan gençlik politikalarına tam uyum sağlamaktadır. Bunun en iyi kanıtı eğitim öğretimde geldiği seviyedir. Avrupa’da pek çok ülkede genç nüfus oranı azalırken, Türkiye’de genç, eğitilmiş ve işgücü olan gençlerin oranı gittikçe artmaktadır.

Gençlerin katılımları ve örgütlenmeleri ile ilgili özellikle Avrupa Birliği üyelik sürecinde Türkiye’nin içine girdiği hızlı değişim ve dönüşümle birlikte gençlik politikalarını da olumlu anlamda etkileyen birçok süreç yaşandı. Avrupa Birliği’nin gençlik politikaları alanında yaptığı çalışmalara ortak olan Türkiye’de gençliğin katılımını ve sivil toplum alanında etkin bir aktör olarak görünürlüğünü sağlayan AB Eğitim ve Gençlik Programı bu bağlamda çok önemli bir boşluğu dolduruyor (Çelik, 2015).

Türkiye, AB gençlik programlarına ilk kez 2003 yılında katıldı. İlk başta toplumu bu konuda aydınlatmak ve bilinçlendirip örgütlemek zor olsa da, çalışmaların aktif sonuçları ve geçen yıllar, insanları harekete geçirdi. Avrupa'da yayılmaya başlayan farklı kategorilerdeki eğitim öğretim programları ülkemizde de uygulanmaya başlandı.

Erasmus, verilebilecek en iyi örnektir. Her yıl üniversiteler arası öğrenci değişim programı yapılmaktadır. Böylece Türk gençleri ile Avrupalı gençler kaynaşabilmekte, yabancı dil eğitimi, mesleki eğitim ve insanlar arası ortak dil olan iletişim bağı güçlenmektedir (Işık, 2018).

Yıllar geçtikçe AB gençlik programları Türkiye'de daha çok yer edinmeye başladı. Ancak bu kez de ödenek ve bütçe sorunu gündeme geldi. Çok fazla proje başvurusu yaşıyordu. Bu konuda Türkiye, yine üzerine düşen vazifeyi yaptı ve 2007-2013 dönemi projeleri için ödeneği %70 oranında artırdı.

Ülkemiz, Gençlik Programı ve Hayat Boyu Öğrenme Programı'nda Avrupa'nın şu an en yüksek bütçeli ülkelerinden biridir. Bu faaliyetler, ülkemizdeki gençliğin çeşitli sosyal sorumluluk projeleri üretmeleri ve STK katılımlarını olumlu anlamda etkilemektedir. Gençlerin sivil topluma aktif katılımı, demokratik toplumların ayrılmaz bir parçasıdır. Dolayısıyla bu durum ülke siyasetini de olumlu etkilemektedir (Balaban ve İnce, 2015).

Gençler; bu sorumluluk bilinciyle hareket geçmekte ve hem kendi ülkelerindeki iç meselelere hem de Avrupa'daki sorunlara çözüm odaklı bakabilmektedir. Sosyal ve kültürel projelerde, siyasi ve eğitimsel çalışmalarda gençlerin varlığını görebiliyoruz. Üniversitelerde konuyla alakalı seminer ve konferanslar verilmekte, gençlik politikaları hakkında bilgilendirici makale ve kitap çalışmaları yapılmaktadır. Hatta bu konuda bazı okullarda ilgili dersler de müfredata eklenmiştir.

AB gençlik politikaları Türkiye'de tanınmış, kabul edilmiş, uygulanmaya başlanmıştır. Genç nüfus üzerinde oldukça olumlu bir etki yaratan bu politikalar sayesinde Türkiye kalkınmış, geleceğe parlak bakan bir ülke gözüyle görülmeye başlanmıştır.

İstanbul, 2010 yılında Avrupa Kùltür Başkenti ilan edilmiştir. Bu olayda gençlik projelerinin payı büyüktür. Kendi kùltürümüzü AB değişim programlarıyla Avrupa'ya yaymayı başardık. Türkiye'de yaratılan Genç Siviller Hareketi, Toplum Gönüllüleri Vakfı, Bilgi Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Birimi, Gençlik İletişim Ağı; gençlik çalışmalarının yayılmasını sağlayan ve gençlik politikalarını destekleyen önemli çalışmalardır. Görüldüğü gibi, AB gençlik politikaları ÷lkemizde faal olarak uygulanmaktadır.

Sivil gençlik kampları, vakıf ve dernekler ile destekleyici kuruluşlar bu hizmete yardım eli uzatan, ÷lkemizin yükselen değerlerine katkıda bulunan kahramanlardır.

6. BÖLÜM

SONUÇ

Bu tez çalışmasında, Avrupa Birliği Gençlik Politikaları ve Türkiye'de bu politikaların yankısını araştırmaya çalışılmıştır. Türkiye'nin AB tam üyelik sürecinde olduğunu ve bu bilinçle hareket ederek gençlik programlarına başarılı bir şekilde aktif katılım gösterdiğini görmüş olduk.

Gençlerin toplumda kimlik kazanması, kendi ifadeleriyle var olması, kendi hayal ve düşüncelerini geleceğe ve günümüze aktarması, o toplumun ileriye gitmesi için çok önemlidir. Genç nüfus oranı yüksek olan Türkiye'de de Avrupalı olma yolunda gençlik politikalarına uyum sağlanmaya çalışılmaktadır.

Bu süreç hala devam etmektedir ve ülke bütünlüğü var oldukça da devam edecektir. Bu bakımdan Türkiye'de gençlik çalışmaları yapılırken her kategorideki gence hitap edilmelidir. Onlar, ülkenin karar alma mekanizmalarına dahil edilmeli, genç ve parlak zihinlerinden yararlanılmalıdır.

Gençlerin gönüllü ve aktif katılımını sağlayan projelerin sayısı ve çeşitliliği artırılmalıdır. Her gencin ayrı bir değer olduğunu bilmeli ve hepsini birbirinden ayırmadan eşit görmeliyiz. Onlara örgütlenmenin öneminden daha sık bahsetmeliyiz. Böylelikle bütüncül bir gençlik politikasına sahip olmuş oluruz.

Gençler, Türkiye'de değişimin en önemli taşıyıcısı olarak, kendilerine daha fazla fırsat ve imkan sunulduğu takdirde, yeni çağın sunduğu geniş vizyon ve enerji ile toplumsal değişime çok güçlü katkılar sunabilirler. Bir ülkenin gelişmesinde genç nüfusun öneminden bahsettik. Türkiye'de genç nüfus oranı artıyor ancak genç işsizlik de sorun olmaktan çıkmıyor.

Bu konuda da çalışmalar yürüten AB gençlik politikaları, istihdam alanları yaratma konusunda fikirleriyle destek olabiliyor. Gençlik İstihdam Ağı ve Avrupa İstihdam Stratejisi, bu soruna kılavuz olabilir. İşsizlik, maddi manevi ülkeyi geriye götüren bir toplumsal sorundur. Ancak günümüzün

bilinçli ve eğitimli gençleri ile alanında uzmanlar bu sorunu yavaş yavaş kapatmaya başlamıştır.

Dünyada en güçlü bölgesel bütünleşmelerden biri olan Avrupa Birliği, yirmi sekiz ülkeyi kapsamakta ve üye ülkelerin her alanda var olan ve ortaya çıkabilecek sorunlarına çare aramaktadır. AB'ye üye olma yolunda adaylığını koruyan ve bu yolda istikrarla ilerleyen Türkiye de AB'nin gerektirdiği düzenlemeleri kendi içinde sürdürmektedir. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde genç nüfus oranı daha fazladır. Bu toplumlarda gençlere verilen değer daha büyüktür ve genç nüfus için yapılan iyileştirmeler de arttırılmıştır.

Avrupa Birliği, üzerine düşen her konuda bilinçli ve istikrarlı çalışmalar yürüten bir kurumdur. Gençlere yönelik politikalarında da bunu göstermektedir. 15-24 yaş aralığını kapsayan genç nesil için yapılan çalışmalar Avrupa Birliği ülkelerinde son hızla sürmektedir. Türkiye'de de AB üyelik sürecinde bu konuya dikkat çekilmektedir.

AB'de genç nüfus için istihdam çalışmaları düzenli olarak büyüyerek devam etmekte iken ülkemizde de genç nüfus için işsizlik sorununa çeşitli çözümler üretilmektedir. Bu konuda çeşitli sınavlar, kurs ve eğitim programları, işe yerleştirme programları, yüksek okullar, kaliteli ve donanımlı üniversiteler yapılan en büyük hamlelerdir. Ekonomik krizin global düzeyde yaşandığı dönemlerde gençlerde yaşanan işsizlik sorunu her ne kadar toplumun önemli bir sorunu olsa da, bu sorun için gereken müdahaleler Avrupa ülkelerinde gereğince yerine getirilmektedir.

Avrupa Birliği'nde genç işsizler için pasif istihdam politikaları geliştirilmiştir. İşsizlik sorununa yol açan sosyal ve ekonomik problemlerin çözümüne gidilmektedir. İş alanları yaratmak ve geçinebilecek düzeyde ücret ödemekten ziyade yeni istihdam alanları yaratılmaktadır. Türkiye'de buna en iyi örnek, hem gerekli kapasitede eğitim veren hem de eğitim sonunda gençleri garantili işlere yerleştiren İŞKUR diyebiliriz.

Maddi özgürlükle alakalı işsizlik sorunu ile birlikte eğitimden de bahsedebiliriz. Eğitim sisteminde yapılan düzenlemeler ile gençlerin belli bir seviyeye kadar zorunlu eğitim görmesi kararlaştırılmıştır. Üniversitelerde daha

farklı bölümler açılmaya başlanmış, üniversiteler en iyi eğitimcilerle, teknolojik imkanlarla ve yeni fakülteler, yeni bölümler ortaya çıkmıştır.

Böylece okuldan erken ayrılma ihtimali önlenmiş, meslek edinmeye yönelik her gencin idealine yakın bir program okullara dahil edilmiştir. Avrupa Komisyonu ve AB kurumları gençler arasında girişimciliği özendirme çalışmaları yürütmeye başlamıştır. Küçük İşletme Yasası, KOBİ Haftası, Erasmus Programı, çeşitli seminerler ile Türkiye’de AB organları ve temsilcileri tarafından düzenlenmektedir.

Ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde hazırlanan gençlere yönelik tüm faaliyetler; eğitim, meslek edinme, iş sahibi olma, kültür ve pek çok farklı dalda özenle yürütülmektedir. Türkiye, bu konuda üzerine düşen görevleri başarıyla yerine getirmeye çalışmaktadır.

Türkiye’de gençlerin özellikle siyasi katılım oranları oldukça düşüktür 55 ülke arasında Türkiye 'de gençlerin siyasi katılımı yüzde 8 oranında kalmış ve en düşük sırayı elde etmiştir. Gençlerin Türkiye’de sadece siyasi katılımı düşük olmamakta buna ek olarak gençlerin sivil toplum örgütlerine katılımı da oldukça düşüktür. Bu oran ise yüzde 11’dir. Bu kapsamda gençlerin özellikle siyasi katılımının ve sivil toplum örgütlerinde aktif olmalarının sağlanması Türkiye'nin gençlik politikasının çerçevesini oluşturmaktadır. Bu noktada Türkiye gençlik politikalarından gençlerin ekonomik özgürlüğünün artırılması sivil toplum örgütlerine katılımlarının sağlanması ve siyasi hayatta daha aktif olmaları üzerinde oturmaktadır.

Türkiye’de gençlik politikası oluşturulurken esas alınan temel husus gençlerin özgürlüğünün sağlanmasıdır. Bu kapsamda gençlerin fikir özgürlüğünün oluşumu ve bu fikirlerini yayma özgürlüğü açısından sivil toplum kuruluşlarına katılımının artırılması temel sebeplerin başında gelirken buna ek olarak Tüm Avrupa ülkelerine kıyasla gençlerin siyasi katılımının en düşük seviyede seyrettiği Türkiye’de gençlik politikalarının temel hedeflerinde bir diğeri de gençlerin siyasi katılımının ve siyasi özgürlüklerinin artırılması olmaktadır. Ayrıca gençlerin toplumsal hayatta daha sağlam durabilmeleri ekonomik özgürlükleri ile doğru orantılıdır. Bu özgürlüğün sağlanması da gençlerin istihdamını arttıracak ve onların eğitim seviyelerini yükseltecek

çalışmalar yapılmasına bağlıdır. Bu kapsamda çalışmada gençlik tiyolojiieri üzerinde Türkiye'nin nasıl bir yol izlediği vurgulanmaya çalışılacaktır.

Türkiye, gençlik çalışmalarını yürütürken öncelikle sınıflar arası ayırmadan kaçınmalıdır. Sosyal statüsü, ekonomik durumu, eğitimi ve kültürü, çevresi ve ailesi ayırt edilmeksizin her genç bireye eşit gözle bakılmalıdır. Gençlik tiyolojiierinde biri Orta-Batı Avrupa ülkelerinde gözlemlenen ve evrensel modele göre eski bir model olarak varlığını sürdüren korumacı modele göre genç grubun sınıflandırılması oldukça geniştir. Bu modele göre sınıflandırma çocukluktan başlayıp otuz yaşına kadar genişletilme eğilimi söz konusudur. Korumacı model özellikle evrensel modeldeki gençlere özgürlüklerinin verilmesinin aksine gençleri korumacı bir anlayış gütmekte ve gençlerin sorun kaynağı ve insan sermayesi arasında bir alanda sınıflandırmakta ve politikalarını bu bakış açısı ile üretmektedir.

Gençlik tiyolojiierinden en çok uygulama alanı bulan ve daha çok Orta-Batı Avrupa ülkelerinde gözlemlenen ve evrensel modele göre eski bir model olarak varlığını sürdüren korumacı modele göre genç grubun sınıflandırılması oldukça geniştir. Bu modele göre sınıflandırma çocukluktan başlayıp otuz yaşına kadar genişletilme eğilimi söz konusudur. Korumacı model özellikle evrensel modeldeki gençlere özgürlüklerinin verilmesinin aksine gençleri korumacı bir anlayış gütmekte ve gençlerin sorun kaynağı ve insan sermayesi arasında bir alanda sınıflandırmakta ve politikalarını bu bakış açısı ile üretmektedir. Korumacı gençlik politikasında gençlerin sorun olarak, kırılğan bir yapıda görülmesi ve bazı politikalarla gençlerin kaynak olarak kullanılması şeklinde ortaya çıkan anlayışta özellikle dezavantajlı gençleri korunmasına, gençlerin siyasi hayata katılımının arttırılmasına ve sorun olara gençler kısmı uyarınca gençlerin sosyal çevrelerinin düzeltilmesi, kötü alışkanlıklardan arındırılması gibi hususlara ağırlık verilmektedir

Korumacı gençlik politikasında gençlerin sorun olarak, kırıl bir yapıda görülmesi ve bazı politikalarla gençlerin kaynak olarak kullanılması şeklinde ortaya çıkan anlayışta özellikle dezavantajlı gençleri korunmasına, gençlerin siyasi hayata katılımının arttırılmasına ve sorun olara gençler kısmı uyarınca

gençlerin sosyal çevrelerinin düzeltilmesi, kötü alışkanlıklardan arındırılması gibi hususlara ağırlık verilmektedir.

Türkiye açısından Orta ve Batı Avrupa 'da uygulanan korumacı gençlik sistemi özellikle gençlerin siyasi katılımı noktasında ortaklık barındırmaktadır. Buna karşın Türkiye'nin gençlik politikası algısının korumacı modeli temsil ettiğini söylemek doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Zira yenedünya düzeninin getirisi ile gençlerin bir sorun olarak algılanması ve kısıtlanması günümüz anlayışına uymamakta ve uygulama alanından sıklıkla sorunlar ile karşılaşmaktadır.

Ülkemizde genç nüfusun ileriye taşınması için kitle iletişim araçları ile popüler kültürün yaydığı etkinin önüne geçilmelidir. Bu konuda eğitim sisteminde felsefi değişimlere gidilebilir. Özgün ve özgür düşünebilen, düşündüğünü paylaşabilen, üreten, hayal gücü olan, topluma ve dünyaya faydalı genç nesiller yetiştirmek için ödün vermek de gerekmektedir.

Gençliğe önce kendi kültürü ve tarihi öğretilmeli, daha sonra Avrupa ve dünya tanıtılmalıdır. Hem okuyan hem gezen gençlerimiz olmalıdır. Öğrenmede sınır tanımayan, geliştiren, katkıda bulunan faydalı gençler, toplumları kalkındıracaktır. AB de gençliğe verdiği değeri bu noktada somutlaştırmış ve dünyaya en faydalı olacak atılımı yapmıştır. Gençlik politikaları ortaya çıktığından beri hem Avrupa hem Türkiye her anlamda bir adım ileriye taşınmıştır

KAYNAKÇA

- Acar, H. Türkiye'nin Ulusal Gençlik Politikası Nasıl Yapılandırılmalıdır?. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 2008.
- Akman, E., Argun, Ç. Ve Akçay, E. Y. 'Avrupa Birliği'nin Değişen Nüfus Yapısında Gençler Ve Ab'nin Gençlik Politikaları', Selçuk Üniversitesi İibf Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 2011.
- Aykın, S. M., Oğuz, C. U. 'Eğitimde Avrupa Boyutu: Socrates, Leonardo Da Vinci Ve Gençlik Programları, Ab Ve Türkiye', Ezgi Kitabevi, 2003.
- Balaban, Y. A., İnce, Ç. İ., Gençlerin Sivil Toplum Kuruluşlarındaki Gönüllülük Faaliyetleri ve Gönüllülük Algısı: Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) Örneği, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Cilt:30 Sayı:2, 2015.
- Çelik, A. 'Türkiye'de Gençlik Politikaları Bütüncül Bir Yaklaşım', İbü, 2015.
- Değirmencioğlu, S. Ve Acar, H. 'Institutional Analysis Of Youth Participation, Inclusion And Empowerment In Turkey', 2006.
- Demirbaş, İ. F. 'Avrupa Birliği Eğitim Politikaları Ve Türkiye', Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- Denstad, F. Y. 'Ulusal Gençlik Stratejisi Nasıl Geliştirilir?', Gençlik Politikaları Kılavuzu, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Şebeke Gençlerin Katılımı Projesi No:1, Birinci Baskı, 2014.
- Erol, S. I. 'Gençlere yönelik aktif istihdam politikaları: Japonya, Kore, Çin ve Türkiye örnekleri.' TÜHİS İş Hukuku Ve İktisat Dergisi, 2013, 24.2: 15-40.

- Gür, E. Ve Bahçeci, D. 'Avrupa'da Gençlerin Katılımı Ve Gençlik Politikası', İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları No:10, 2014.
- Işık, A. 'Yabancı Dil Eğitimimizdeki Yanlışlar Nereden Kaynaklanıyor?', Dergipark Vol:4 No:2, 2008.
- İnanır, S. 'Bildiğimiz Gençliğin Sonu', Halleriyle İmajlarıyla Gençlik, Birikim Dergisi, 2005.
- Kurtaran, Yörük, Eylem Certel, "Avrupa'da Çapında Gençlik Politikaları", Türkiye'de Gençlik Çalışması ve Politikaları, (der. Yörük Kurtaran, Gülesin Nematlu, Nurhan Yentürk) İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2008.
- Mindek, C. Hayat boyu Öğrenme Programı, İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları, İstanbul, 2007
- Şahin, M. C. 'Türkiye'de Gençliğin Toplumsal Kimliği Ve Popüler Tüketim Kültürü', Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:2, 2005.
- Özaşık, A. 'Avrupa Birliği Eğitim Ve Gençlik Programları: Leonardo Da Vinci Programı Araştırması', Ankara, 2007.
- Öztürk, F. 'Avrupa Birliği Eğitim Ve Gençlik Programları Ve Türkiye', Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
- Özgöker, U. 'Avrupa Birliği Ve Türkiye-Ab İlişkileri', Filiz Kitabevi, 2010.
- Yentürk, N. (2008), Gençlerin Yaşamlarını Çevreleyen Alanlarda Gençlik Politikaları ve Önerileri, (der.)- G. Nematlu, N. Yentürk ve Y. Kurtaran, Türkiye'de Gençlik Çalışması ve Politikaları içinde, İstanbul, Bilgi Üniversitesi Yayınları. Zeynep Meydanoğlu, Ahmet İçduygu, ve Deniz Ş. Sert, "STEP Raporu: Türkiye'de Sivil Toplum: Bir Dönüm Noktası", Uluslararası Sivil Toplum Endeksi Projesi Türkiye Ülke Raporu II, No: 51, TÜSEV Yayınları, 2011, ss.79-80

Yılmaz, V. “Ulusal Gençlik Politikası Belgesinde Temel Eğilimler”, Politika Notu: 18.03.2013 No:1/2013,

Yılmaz, V. Ve Oy, B. ‘Sosyo-Ekonomik Statü Fark Yaratıyor Mu?’ İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları No:5, 2014.

Yentürk, Kurtaran, Nemutlu, Gülesin. *Türkiye’de gençlik çalışması ve politikaları*. İstanbul Bilgi Üniversitesi, 2008.

İnternet Kaynağı: Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, Avrupa.Info.Tr, 2012.

İnternet Kaynağı: Avrupa Gönüllü Hizmeti, Ua.Gov.Tr, 2012.

İnternet Kaynağı: Ab.Gov.Tr, Avrupa Birliği Programları Proje Örnekleri, 2007-2013.

İnternet Kaynağı: http://erasmusplus30.ua.gov.tr/tr/page/erasmus_30_yil

İnternet Kaynağı: <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21517>

İnternet Kaynağı: <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24648>

İnternet Kaynağı: <http://ozelegitimsitesi.gen.tr/mevzuat/engelli-haklari>

İnternet Kaynağı: <http://www.unicankara.org.tr/today/1.html>

İnternet Kaynağı: <http://eurodesk.ua.gov.tr/>

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Soyadı, Adı: Satıcı, Begüm

Doğum Yeri ve Tarihi: İstanbul, 06.12.1989

Medeni Hali: Bekar

Email: begumsatici@gmail.com

EĞİTİM BİLGİLERİ

Lisans: İstanbul Arel Üniversitesi-2013

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler
İstanbul

Lise: Yeşilköy 50.Yıl Lisesi-2006

İstanbul

ÇALIŞMA BİLGİLERİ

2016-Devam – Tahsin Banguoğlu İlkokulu

2014-2016 – Global Tekstil